

Bruksela, 25 lipca 2025 r.
(OR. en)

11949/25

COH 150
SOC 552
FIN 920
ECOFIN 1065
RECH 351
COMPET 776
TELECOM 256
CYBER 219
CLIMA 289
ENV 734
INDEF 78
POLMIL 228
CADREFIN 130
POLGEN 101

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	16 czerwca 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Sprawozdanie roczne w sprawie Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) za rok 2024

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 322 final.

Zał.: COM(2025) 322 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.6.2025 r.
COM(2025) 322 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Sprawozdanie roczne w sprawie Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla
Europy (STEP) za rok 2024**

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	2
Streszczenie	3
Wprowadzenie	6
1.1. STEP: Wzmacnianie wiodącej pozycji Europy w dziedzinie technologii	6
1.2. Skoordynowane podejście: 4 główne narzędzia wspierające wdrażanie STEP	7
1.3. Skala finansowania i ukierunkowanie strategiczne	7
1. NARZĘDZIE 1: Nowa organizacja na cele wdrożenia STEP	8
1.1. Grupa zadaniowa ds. STEP	8
1.2. Sieci STEP	9
1.2.1. Sieć STEP w Komisji Europejskiej	9
1.2.2. Sieć krajowych punktów kontaktowych ds. STEP	9
1.3. Zwiększanie świadomości na temat STEP: bezpośredni kontakt z zainteresowanymi stronami z sektora badań i przemysłu	10
2. NARZĘDZIE 2: Dostosowanie unijnego finansowania technologii strategicznych	11
2.1. Wyjaśnienie zakresu i celów STEP	11
2.2. Programy objęte zarządzaniem bezpośrednim	12
2.2.1. Wspieranie czystych innowacji	16
2.2.2. Przyspieszenie innowacji cyfrowych i innowacji w głębokich technologiach	18
2.2.3. Wzmocnienie pozycji biotechnologii	20
2.3. Fundusze polityki spójności	22
2.3.1. Analiza wykorzystania STEP w polityce spójności	24
2.3.2. Zaproszenia do składania wniosków w ramach programów polityki spójności	33
2.3.3. Wybrane projekty	33
2.4. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i Program InvestEU	34
3. NARZĘDZIE 3: Zwiększenie widoczności doskonałych projektów – pieczęć STEP	35
3.1. Kryteria kwalifikowalności	35
3.2. Przyznanie pieczęci STEP	36
3.3. Korzyści wynikające z otrzymania pieczęci STEP	36
3.4. Stan realizacji	37
4. NARZĘDZIE 4: Ułatwianie dostępu do finansowania za pośrednictwem portalu STEP	42
4.1. Portal STEP: punkt kompleksowej obsługi dla wnioskodawców projektów, organów publicznych i inwestorów	42
4.2. STEP jako pilotażowy pojedynczy punkt dostępu do finansowania unijnego	43
5. Wkład w realizację długoterminowych celów w zakresie konkurencyjności	46
6. Podsumowanie	47

Wykaz skrótów

Nazwa skrócona	Definicja
AI	Sztuczna inteligencja
CAPEX	Nakłady inwestycyjne
EFO	Europejski Fundusz Obronny
EFTA	Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
EU4Health	Program działań Unii w dziedzinie zdrowia
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
FST	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
WRF	Wieloletnie ramy finansowe
KPK	Krajowy punkt kontaktowy
NUTS	Wspólna klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych
OCA	Ocena kontroli własności
OPEX	Koszty operacyjne
B+R	Badania i rozwój
B+I	Badania naukowe i innowacje
RRF	Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności
KPO	Krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
STEP	Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy
TRL	Poziom gotowości technologicznej

Streszczenie

Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) przyniosła **konkretne rezultaty w niecałym roku** od wejścia w życie rozporządzenia w sprawie STEP w marcu 2024 r. w ramach średniookresowej rewizji wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027.

Cele STEP są w pełni zgodne z priorytetami nowej kadencji Komisji. Celem tej platformy jest zapewnienie suwerenności i bezpieczeństwa Unii, zmniejszenie strategicznych zależności i wzmocnienie konkurencyjności poprzez wspieranie **rozwoju i wytwarzania technologii krytycznych** – w szczególności w zakresie technologii cyfrowych i głębokich, czystych i zasobooszczędnych technologii oraz biotechnologii – wzmocnienie ich **odpowiednich łańcuchów wartości** oraz inwestowanie w **umiejętności potrzebne do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy** na potrzeby transformacji ekologicznej i cyfrowej.

STEP nie jest odrębnym funduszem, lecz działa poprzez **integrację i koordynację istniejących funduszy UE** – łącząc fundusze zarządzane bezpośrednio przez Komisję z funduszami zarządzanymi przez państwa członkowskie – i zapewnia w ten sposób skuteczniejsze ukierunkowanie inwestycji publicznych na kluczowe priorytety przemysłowe i technologiczne.

Ta unijna inicjatywa pokazała, w jaki sposób **finansowanie unijne może odpowiadać na priorytety polityczne i przyczyniać się do wzrostu konkurencyjności i odporności UE**. Potencjał transformacyjny STEP został wykazany dzięki zastosowaniu wyjątkowego podejścia, ukierunkowaniu na potrzeby użytkownika oraz koordynacji w ramach 11 istniejących unijnych programów finansowania – pomimo braku odrębnego budżetu z wyjątkiem 1,5 mld EUR dopłaty uzupełniającej do Europejskiego Funduszu Obronnego przeznaczonej na STEP.

Główne kamienie milowe w pierwszym roku działania platformy¹ obejmują:

- Dostosowanie ponad **10 mld EUR finansowania w ramach 11 programów UE** wspierających STEP do **końca 2024 r.**
- Zamknięcie **pierwszych unijnych zaproszeń do składania wniosków dotyczących STEP** w **marcu 2024 r.** oraz ogłoszenie **krajowych zaproszeń do składania wniosków dotyczących STEP** w ramach **polityki spójności od kwietnia.**
- Uruchomienie w **kwietniu 2024 r. portalu STEP**, który zapewnia punkt kompleksowej obsługi dla wnioskodawców, oraz zaktualizowanie go o nowe narzędzia, w tym **panel projektów i mapę finansowania.**
- Opublikowanie w **maju 2024 r.** – w formie komunikatu Komisji, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie STEP – **wytycznych dotyczących STEP**², w których przedstawiono praktyczne wskazówki dla państw członkowskich i promotorów projektów w celu zapewnienia spójnej i skutecznej realizacji we wszystkich programach finansowania.
- Przeprowadzenie we **wrześniu 2024 r. przez Komisję ankiety dotyczącej dostępu do finansowania unijnego**, aby zebrać informacje od zainteresowanych stron na temat poprawy dostępności finansowania.

¹ <https://ec.europa.eu/newsroom/budget/items/872570/>.

² Komunikat Komisji C/2024/3209, Wytyczne dotyczące niektórych przepisów rozporządzenia (UE) 2024/795 w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) z 2024 r., dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj>.

- Rozpoczęcie pierwszych działań operacyjnych STEP w terenie [wizytami technicznymi w państwach członkowskich](#), poczynwszy od **października 2024 r.**
- Wyróżnienie jesienią 2024 r. pierwszych [projektów, którym przyznano pieczęć STEP](#), oraz ich publiczna promocja za pośrednictwem portalu STEP w **grudniu 2024 r.**, co pomogło zwiększyć ich widoczność oraz potencjał w zakresie nawiązywania kontaktów.

W 2024 r. **za sprawą STEP dostosowano 10 mld EUR unijnych środków**, z czego **4,6 mld EUR** ukierunkowano za pośrednictwem Komisji Europejskiej w ramach pięciu programów objętych zarządzaniem bezpośrednim, a **5,9 mld EUR** zostało przekierowanych przez państwa członkowskie i regiony w ramach funduszy polityki spójności.

Podział finansowania w ramach zarządzania bezpośredniego we wszystkich państwach członkowskich (4,6 mld EUR) – zob. sekcja 2.2.

- **Czyste i zasobooszczędne technologie: 4 mld EUR** przeznaczono³ na dekarbonizację, elektryfikację przemysłu i czystą produkcję.
- **Technologie cyfrowe i głębokie technologie: 461 mln EUR** przeznaczono na AI, kwantowe technologie obliczeniowe, mikroelektronikę i cyberbezpieczeństwo.
- **Biotechnologie: 154 mln EUR** przeznaczono na innowacje medyczne, opracowywanie szczepionek i wytwarzanie leków.

Podział finansowania w ramach polityki spójności (5,9 mld EUR) – zob. sekcja 2.3.

- **5,9 mld EUR** w zatwierdzonych zmianach programów funduszy polityki spójności do końca 2024 r. w celu dostosowania funduszy rozwoju regionalnego do celów STEP.
- **Zaproszenia do składania wniosków w ramach STEP** w Niemczech i Danii ogłoszono już w 2024 r.
- **Wstępny wybór projektów podkreśla zakres STEP** – od czystego wodoru i systemów kwantowych po finansowanie MŚP i produkcję czystych baterii.

Komisja przyznała pieczęć STEP (pieczęć suwerenności)⁴ projektom wysokiej jakości – zob. sekcja 3

- **162 projekty o dużym potencjale w 23 państwach członkowskich UE**, mające na celu zwiększenie widoczności i przyciągnięcie nowych środków finansowych.
- **Pieczęć STEP są promowane za pośrednictwem portalu STEP**, który umożliwia powiązanie projektów z inwestorami oraz z możliwościami finansowania ze środków państw członkowskich.

³ Przeznaczenie na określony cel rozumie się jako planowany przydział środków budżetowych na dany program, zaproszenie do składania wniosków lub temat.

⁴ W rozporządzeniu w sprawie STEP pieczęć STEP zwana jest pieczęcią suwerenności.

- **Projekty, którym przyznano pieczęć STEP** w ramach programów unijnych, takich jak „Horyzont Europa” i fundusz innowacyjny, obejmują **sektory STEP** w zakresie czystych technologii, technologii cyfrowych i biotechnologii.

Zwiększenie dostępu do finansowania za pośrednictwem portalu STEP (portalu suwerenności)⁵ – zob. sekcja 4

- Komisja uruchomiła nowy portal STEP w celu **zintegrowania informacji na temat możliwości finansowania unijnego we wszystkich programach STEP**.
- Portal został uruchomiony w **kwietniu 2024 r.**
- Obejmuje on [projekty, którym przyznano pieczęć STEP, mapy finansowania krajowego](#) oraz **interaktywną sekcję „Uzyskaj finansowanie”**, która pomaga zorientować się w dostępnych możliwościach finansowania w ramach STEP.

⁵ W rozporządzeniu w sprawie STEP portal STEP zwany jest portalem suwerenności.

Wprowadzenie

Niniejsze **pierwsze sprawozdanie roczne w sprawie Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP)** zawiera **skonsolidowany przegląd jej wdrażania w 2024 r.**⁶, zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2024/795 w sprawie STEP. Przedstawiono w nim jakościowe i ilościowe informacje na temat postępów w realizacji celów STEP w ramach każdego z programów wymienionych w art. 3, w tym, o ile były dostępne, informacje na temat wsparcia udzielanego poszczególnym państwom członkowskim oraz na temat projektów transgranicznych, zapewniając tym samym skonsolidowany obraz wczesnych rezultatów STEP i wkładu w europejską konkurencyjność.

Sprawozdanie zawiera również:

- podział całkowitych wydatków na poszczególne programy;
- przegląd wyników w oparciu o odpowiednie wskaźniki programowe;
- analizę rozkładu geograficznego i technologicznego projektów, którym przyznano pieczęć STEP (pieczęć suwerenności); oraz
- opis wkładu STEP w realizację strategicznych celów Unii w zakresie zapewnienia długoterminowej konkurencyjności.

W drugiej połowie 2025 r. Komisja opublikuje odrębne śródkresowe sprawozdanie z oceny STEP zgodnie z art. 8 rozporządzenia w sprawie STEP.

1.1. STEP: Wzmacnianie wiodącej pozycji Europy w dziedzinie technologii

Platformę STEP uruchomiono w celu wzmocnienia konkurencyjności przemysłowej UE, zmniejszenia strategicznych zależności oraz wspierania rozwoju i wytwarzania technologii krytycznych. **Platforma STEP** nie jest odrębnym funduszem, lecz **funkcjonuje w oparciu o nowatorskie podejście polegające na koordynacji 11 istniejących programów UE**, umożliwiając szybsze i bardziej ukierunkowane angażowanie zasobów finansowych w ramach technologii cyfrowych i głębokich, czystych i zasobooszczędnych technologii, biotechnologii oraz umiejętności potrzebnych do transformacji ekologicznej i cyfrowej.

W kontekście STEP wprowadzono **bardziej zintegrowane i elastyczne ramy inwestycyjne** poprzez połączenie ściślejszej koordynacji z państwami członkowskimi, bardziej zdecydowanych zachęt dla państw członkowskich do przekierowania finansowania unijnego oraz uproszczonego i ukierunkowanego na użytkownika dostępu do możliwości finansowania za pośrednictwem portalu STEP i **pieczęci STEP** – znaku jakości, który ma na celu zwiększenie widoczności i możliwości finansowania projektów o dużym potencjale.

⁶ Datą graniczną dla przedstawionych danych jest 31 grudnia 2024 r. W związku z tym w łącznych kwotach w niniejszym sprawozdaniu rocznym nie uwzględniono zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych w 2024 r., które zamknięto w 2025 r.

1.2. Skoordynowane podejście: 4 główne narzędzia wspierające wdrażanie STEP

Wdrażanie rozporządzenia w sprawie STEP opiera się na czterech narzędziach operacyjnych, wokół których skonstruowano sprawozdanie roczne:

1. Nowa organizacja: sieć krajowych punktów kontaktowych (KPK) i specjalny zespół w ramach Komisji w celu ułatwienia spójnego wdrażania STEP w 11 programach UE i wsparcia państw członkowskich.
2. Kierowanie finansowaniem unijnym: ukierunkowanie istniejących funduszy unijnych na sektory i cele STEP.
3. Pieczęć STEP: nowy znak jakości przyznawany przez Komisję projektom o jakości powyżej progów oceny, zwiększając ich szanse na uzyskanie finansowania w ramach programów STEP.
4. Portal STEP: platforma internetowa uruchomiona przez Komisję, zapewniająca przejrzysty i łatwiejszy w obsłudze punkt dostępu dla promotorów projektów, inwestorów i organów publicznych.

RYSUNEK 1: Przegląd 4 narzędzi operacyjnych

Źródło: Komisja Europejska.

1.3. Skala finansowania i ukierunkowanie strategiczne

Innowacyjne podejście w kontekście STEP umożliwia **kierowanie finansowaniem unijnym w ramach 11 istniejących programów UE** (zob. rys. 2 poniżej):

- 5 programów finansowania zarządzanych przez Komisję na rzecz rynku wewnętrznego (program „Horyzont Europa”, Fundusz Innowacyjny, Europejski Fundusz Obronny, program „Cyfrowa Europa” i Program UE dla zdrowia);

- 5 funduszy wspieranych z krajowych pul środków finansowych finansowanych przez UE (np. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF));
- 1 instrument (InvestEU) wdrażany wspólnie z partnerami Komisji (np. Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI)).

RYSUNEK 2: Przegląd 11 programów STEP

⁽¹⁾ Program oparty na wynikach zarządzany przez Komisję Europejską i realizowany przez państwa członkowskie.
⁽²⁾ Realizowany za pośrednictwem grupy EBI i innych partnerów wykonawczych – bez możliwości przyznawania pieczęci.

Źródło: Komisja Europejska.

1. NARZĘDZIE 1: Nowa organizacja na cele wdrożenia STEP

1.1. Grupa zadaniowa ds. STEP

W następstwie wniosku Komisji z czerwca 2023 r.⁷ w sprawie ustanowienia STEP utworzono specjalną grupę zadaniową ds. STEP, której zapewniono personel poprzez przesunięcie zasobów ze służb Komisji zaangażowanych w realizację programów objętych zakresem STEP.

Główne cele grupy zadaniowej ds. STEP:

- ułatwianie i koordynowanie wdrażania STEP oraz
- wkład w przygotowanie przyszłych wieloletnich ram finansowych (WRF) w odniesieniu do konkurencyjności.

⁷ COM(2023) 335 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52023PC0335>.

Wdrożenie STEP w ramach programów funkcjonujących na podstawie różnych zasad, harmonogramów i podstaw prawnych w państwach członkowskich było szczególnym wyzwaniem operacyjnym **wymagającym szeroko zakrojonych działań koordynacyjnych i wyjaśniających.**

1.2. Sieci STEP

1.2.1. Sieć STEP w Komisji Europejskiej

Zgodnie z przekrojowym charakterem STEP grupa zadaniowa ds. STEP ustanowiła **wewnętrzną sieć dyrekcji generalnych Komisji Europejskiej**, składającą się z 14 służb⁸ zaangażowanych we wdrażanie programów finansowania unijnego w ramach STEP lub odpowiedzialnych za ich realizację. Członkowie sieci spotkali się siedmiokrotnie w 2024 r. i przez cały rok utrzymywali regularne kontakty.

1.2.2. Sieć krajowych punktów kontaktowych ds. STEP

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia w sprawie STEP w 2024 r. **wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem Republiki Czeskiej⁹ i Irlandii, wyznaczyły swoje krajowe punkty kontaktowe ds. STEP.** Grupa tych instytucji publicznych wyznaczonych na szczeblu krajowym tworzy [sieć krajowych punktów kontaktowych ds. STEP](#), której przewodniczy dyrektor ds. dochodów i wieloletnich ram finansowych DG BUDG. W 2024 r. członkowie sieci krajowych punktów kontaktowych spotkali się czterokrotnie – zarówno online jak i bezpośrednio. Członkowie dzielili się swoimi doświadczeniami, natomiast Komisja zapewniła wyjaśnienia dotyczące celów STEP i regularnie przekazywała przedstawicielom państw członkowskich informacje o projektach, którym przyznano pieczęć STEP.

Aby ułatwić wdrażanie STEP w państwach członkowskich, Komisja opracowała dokumenty referencyjne takie jak:

- [Wytyczne dotyczące wdrażania rozporządzenia w sprawie STEP;](#)
- [Broszura dla krajowych punktów kontaktowych STEP i instytucji zarządzających;](#)
- [Zawiadomienie w sprawie zmiany planów odbudowy i zwiększania odporności w celu przydzielenia zasobów na cele STEP;](#)
- [Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa;](#)
- [Mapy pomocy regionalnej;](#)
- [Przegląd zmian w programach polityki spójności przyjętych przez Komisję.](#)

Ponadto w 2024 r. **grupa zadaniowa ds. STEP odbyła wizyty w Estonii, na Łotwie, Litwie i w Rumunii**, gdzie jej członkowie spotkali się z przedstawicielami organów publicznych, stowarzyszeń branżowych, MŚP i przedsiębiorstw typu *start-up* oraz instytucji pośrednictwa finansowego, aby zwiększyć świadomość na temat STEP i promować zachęty dostępne w ramach STEP i korzyści, jakie wynikają ze STEP dla instytucji zarządzających i innych potencjalnych zainteresowanych stron w tych państwach.

W rozporządzeniu w sprawie STEP ustanowiono **sieć krajowych punktów kontaktowych ds. STEP w państwach członkowskich UE**. Grupa zadaniowa ds. STEP współpracowała również z państwami

⁸ Członkami tej sieci są DG BUDG, DG CLIMA, DG CNECT, DG COMP, DG DEFIS, DG ECFIN, DG EMPL, DG GROW, HERA, DG REGIO, DG RTD, DG SANTE, SG RECOVER oraz SG.

⁹ 6 lutego 2025 r. Czechy wyznaczyły swój krajowy punkt kontaktowy ds. STEP.

trzecimi stowarzyszonymi w ramach programów leżących u podstaw STEP (takich jak „Horyzont Europa”), w tym z państwami należącymi do Europejskiej Strefy Wolnego Handlu (EFTA).

1.3. Zwiększanie świadomości na temat STEP: bezpośredni kontakt z zainteresowanymi stronami z sektora badań i przemysłu

W celu określenia potrzeb potencjalnych beneficjentów finansowania unijnego przez cały 2024 r. **grupa zadaniowa ds. STEP przeprowadziła szeroko zakrojone konsultacje** z zainteresowanymi stronami z sektora badań i przemysłu.

Opierając się na istniejących sieciach i kanałach zarządzanych w szczególności przez DG GROW¹⁰ (np. Forum Przemysłowe, Europejską Sieć Przedsiębiorczości, Europejską Platformę Współpracy Klastrow) oraz organizacje reprezentujące sektory wymienione w unijnym rejestrze służącym przejrzystości, grupa zadaniowa ds. STEP spotkała się głównie z zainteresowanymi stronami z sektora przemysłu, ale również z przedstawicielami instytucji publicznych, takich jak biura regionalne UE, wspólnoty wiedzy i innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, sieć regionów, inwestorzy i inne podmioty. Mniej więcej połowa zainteresowanych stron, z którymi spotkała się grupa zadaniowa w 2024 r., prowadzi działalność w więcej niż jednym sektorze STEP, przy czym silnie reprezentowany był sektor czystych technologii.

Grupa zadaniowa ds. STEP współpracowała z **podmiotami lub w ramach wydarzeń** na poziomie ogólnounijnym (np. ze Stowarzyszeniem Europejskich Izb Handlowo-Przemysłowych Eurochambres, reprezentującym wszystkie izby handlowe UE, Hannover Messe¹¹, w ramach spotkania z pełnomocnikami ds. MŚP z państw członkowskich i zgromadzenia MŚP zorganizowanego przez prezydencję węgierską Rady Unii Europejskiej), a także z poszczególnymi państwami członkowskimi. Kluczowe elementy otrzymanych informacji zwrotnych na temat dostępu do finansowania unijnego:

- kwestie **regulacyjne** i strukturalne (wysokie koszty energii i pracy, równe warunki działania w zakresie pomocy państwa, powiązanie unijnego i krajowego finansowania lub wsparcia inwestycyjnego);
- wyzwania związane z **poruszaniem się** po systemie finansowania unijnego i z **dostępem** do finansowania unijnego;
- luki w finansowaniu w całym **cyklu innowacji** (brak wsparcia dla wyższych poziomów gotowości technologicznej, brak nacisku na potencjał rynkowy wspieranych badań);
- potrzeba **podejścia długoterminowego** (zbyt krótki horyzont czasowy WRF z punktu widzenia długoterminowej stabilności przemysłu);
- **unijna a międzynarodowa** atrakcyjność dla przemysłu.

¹⁰ Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP.

¹¹ Hannover Messe to jedno z największych na świecie targów przemysłowych organizowanych co roku w Niemczech, na których prezentuje się innowacje w dziedzinie automatyzacji, energii, cyfryzacji i zaawansowanych technologii produkcyjnych.

2. NARZĘDZIE 2: Dostosowanie unijnego finansowania technologii strategicznych

2.1. Wyjaśnienie zakresu i celów STEP

Zgodnie z art. 2 ust. 7 rozporządzenia w sprawie STEP współprawodawcy upoważnili Komisję do wydania wytycznych dotyczących niektórych przepisów regulujących STEP. W odpowiedzi Komisja przyjęła w dniu 13 maja komunikat w formie **wytycznych**¹² zawierających praktyczne wskazówki w celu zapewnienia spójnego i skutecznego wdrażania we wszystkich programach finansowania.

Wytyczne służą trzem celom:

- **Doprecyzowanie celów STEP:** przedstawiono w nich cele leżące u podstaw rozporządzenia w sprawie STEP (art. 2) i wyjaśniono kluczowe pojęcia, takie jak łańcuchy wartości i powiązane usługi.
- **Zobrazowanie sektorów objętych wsparciem:** opisują trzy sektory priorytetowe w ramach STEP – technologie cyfrowe lub głębokie technologie, czyste i zasobooszczędne technologie, biotechnologie i odpowiednie umiejętności. Zawierają także orientacyjny i niewyczerpujący wykaz technologii, które mogą być wspierane.
- **Uszczegółowienie warunków uznawania technologii za krytyczne:** wyjaśniono w nich warunki, jakie muszą spełniać technologie, aby można je było uznać za krytyczne, koncentrując się na wymiarach Unii i rynku wewnętrznego.

Wytyczne odnoszą się do **pierwszego warunku STEP** dotyczącego **innowacyjności**. Wyjaśniono w nich, że udzielając wsparcia w ramach STEP należy koncentrować się na innowacjach przełomowych oraz że technologie krytyczne powinny charakteryzować się co najmniej dwoma z trzech elementów: powinny być innowacyjne, najnowocześniejsze lub przełomowe. Ponadto technologia krytyczna powinna wykazywać znaczny potencjał gospodarczy, wywołując efekt mnożnikowy w innych państwach członkowskich, co może zwiększyć potencjał gospodarczy na rynku wewnętrznym. STEP nie obejmuje badań podstawowych ani fazy wdrażania, ponieważ koncentruje się na etapie rozwoju i produkcji.

W wytycznych uwzględniono również **drugi warunek STEP** dotyczący **zmniejszenia strategicznych zależności Unii lub zapobiegania takim zależnościom**. Wyjaśniono w nich, że takie zależności można stwierdzić w dokumentach strategicznych UE lub zidentyfikować, jeżeli w znacznym stopniu polega się na dostawcach z państw trzecich. Ponadto przedstawiono w nich pięć czynników oceny, które mają pomóc organom finansującym w określaniu wkładu technologii w ograniczanie strategicznych zależności lub zapobieganie im.

Wytyczne odegrały ważną rolę we wspieraniu **służb Komisji, krajowych punktów kontaktowych ds. STEP i instytucji zarządzających** w zapewnianiu **spójnego wdrażania** wszystkich 11 programów STEP – niektórych zarządzanych bezpośrednio przez Komisję, a innych w ramach zarządzania dzielonego między

¹² Komunikat Komisji C/2024/3209, Wytyczne dotyczące niektórych przepisów rozporządzenia (UE) 2024/795 w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) z 2024 r., dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj>.

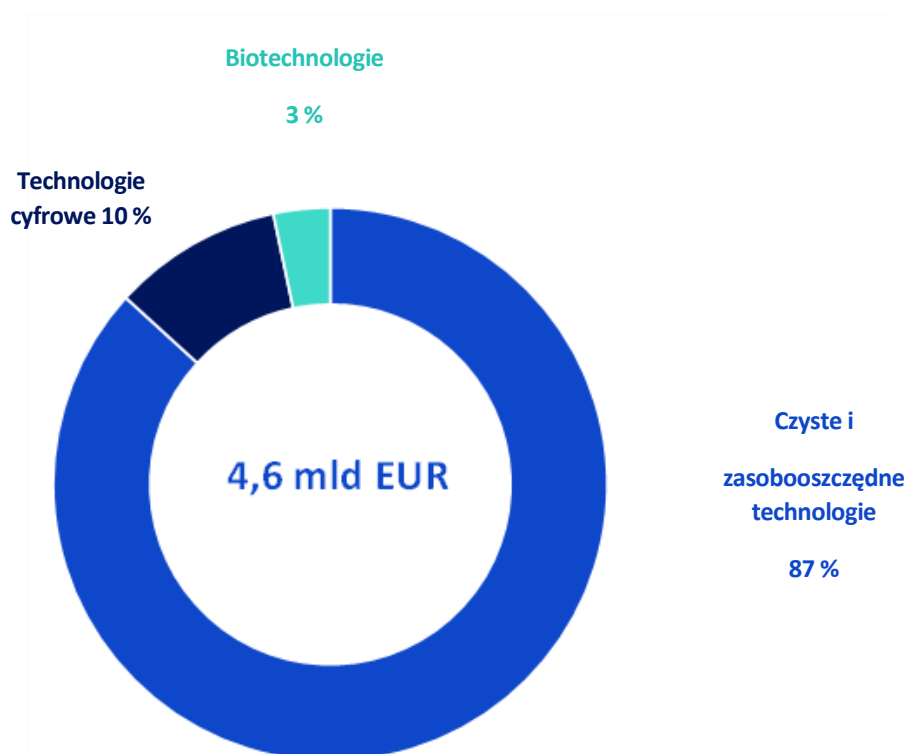
Komisję a państwa członkowskie. Spójność ta zagwarantowała priorytetowe traktowanie wysokiej jakości projektów i niezbędne wsparcie dla technologii krytycznych.

Platforma STEP jest wbudowana w istniejące programy UE, z których każdy wdraża się zgodnie z jego podstawą prawną i szerszymi celami. Spośród tych programów jedynie Europejski Fundusz Obronny otrzymał specjalną pulę środków budżetowych w ramach STEP.

2.2. Programy objęte zarządzaniem bezpośrednim

Komisja przydziela środki unijne za pośrednictwem programów STEP, którymi zarządza bezpośrednio, aby **wspierać realizację celów STEP w całej Unii i na rynku wewnętrznym** – mimo że STEP przyjęto w połowie okresu WRF, a każdy program realizuje szereg celów politycznych wykraczających poza cele STEP.

RYSUNEK 3: Podział sektorowy środków przeznaczonych na STEP w 2024 r. (w %)

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

W 2024 r. zamknięto zaproszenia do składania wniosków¹³ dotyczące wszystkich pięciu programów związanych ze STEP zarządzanych bezpośrednio przez Komisję, obejmujących trzy sektory STEP: Fundusz Innowacyjny¹⁴, program „Horyzont Europa”, program „Cyfrowa Europa”, Program UE dla zdrowia i Europejski Fundusz Obronny (EFO) – przy czym EFO otrzymał specjalną pulę środków budżetowych w wysokości 1,5 mld EUR przeznaczonych na działania realizujące cele STEP.

W 2024 r.¹⁵ **początkowy budżet przeznaczony** na wsparcie technologii istotnych dla STEP wyniósł **4,6 mld EUR**, z czego zdecydowaną większość przeznaczono na czyste i zasobooszczędne technologie w ramach Funduszu Innowacyjnego. W 2024 r. jedno zaproszenie do składania wniosków dotyczyło konkretnie rozwoju umiejętności i kompetencji w sektorach objętych STEP: „Specjalistyczne programy edukacyjne w kluczowych obszarach zdolności” w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Ponadto dwa tematy w ramach EFO miały zapewnić opracowanie produktów obronnych, które pomagają zaradzić niedoborowi siły roboczej i kwalifikacji kluczowych dla docelowych technologii.

Ponadto w ramach programu „Horyzont Europa” Europejska Rada ds. Innowacji (EIC) ogłosiła w listopadzie 2024 r. pierwsze w historii specjalne zaproszenie do składania wniosków dotyczące programu STEP Scale Up z budżetem na 2025 r. w wysokości 300 mln EUR (do 30 mln EUR wsparcia na projekt), przy prognozowanym wzroście do 900 mln EUR w latach 2025–2027 (z uwzględnieniem budżetu na 2025 r.); Ogłoszono także pięć zaproszeń do składania wniosków dotyczących wyzwań związanych ze STEP o łącznym budżecie w wysokości 250 mln EUR. Pieczęcie STEP będą przyznawane projektom o jakości powyżej progów oceny, zarówno w ramach zaproszenia do składania wniosków dotyczącego programu STEP Scale Up, jak i zaproszeń dotyczących wyzwań związanych ze STEP. Nie uwzględniono tego jednak w łącznych kwotach finansowania z 2024 r. ujętych w niniejszym sprawozdaniu rocznym, ponieważ zaproszenia do składania wniosków nie zostały zamknięte w roku, którego dotyczy sprawozdanie.

¹³ Zakres sprawozdania rocznego w sprawie STEP za 2024 r. obejmuje wyłącznie zaproszenia do składania wniosków dotyczących STEP, w ramach których termin składania wniosków upłynął przed 31.12.2024 r.

¹⁴ Fundusz Innowacyjny jest finansowany z dochodów z systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS).

¹⁵ W związku z tym w tym sprawozdaniu rocznym nie uwzględniono zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych w 2024 r. z zamknięciem w 2025 r.

TABELA 1: Podsumowanie zaproszeń do składania wniosków dotyczących STEP w 2024 r. w trzech sektorach STEP w ramach programów związanych ze STEP objętych zarządzaniem bezpośrednim (w mln EUR)

Sektor	Program	Temat zaproszenia do składania wniosków	Budżet (w mln EUR)	Otwarcie	Zamknięcie
Czyste i zasobooszczędne technologie	Fundusz Innowacyjny	Ogólna dekarbonizacja – projekty na dużą skalę	1 700	11.2023	04.2024
		Ogólna dekarbonizacja – projekty na średnią skalę	500	11.2023	04.2024
		Ogólna dekarbonizacja – projekty na małą skalę	200	11.2023	04.2024
		Produkcja czystych technologii	1 400	11.2023	04.2024
		Projekty pilotażowe	200	11.2023	04.2024
	Europejski Fundusz Obronny	Niezależne energetycznie i energooszczędne systemy dla obozów wojskowych	40	06.2024	11.2024
Czyste technologie ogółem	4 040 mln EUR				
Technologie cyfrowe	Program „Horyzont Europa”	Badanie fazy B i dojrzałość technologii w zakresie kosmicznej grawimetrii kwantowej	14	11.2023	04.2024
		Technologie kosmiczne na rzecz europejskiej niezależności i konkurencyjności	20	11.2023	04.2024
	Program „Cyfrowa Europa”	Udostępnienie wysokowydajnego europejskiego modelu AI opartego na otwartym oprogramowaniu na potrzeby dalszego dostrajania	25	02.2024	05.2024
		Modelowe wdrożenia europejskich usług w zakresie przetwarzania brzegowego i usług chmurowych (w zakresie rozwoju rozwiązań brzegowych dla internetu rzeczy w przemyśle oraz rozwoju rozwiązań telekomunikacyjno-brzegowych)	30	02.2024	05.2024
		Specjalistyczne programy edukacyjne w kluczowych obszarach zdolności	55	07.2024	11.2024
	Europejski Fundusz Obronny	Systemy bezałogowych samolotów wykorzystywanych w ramach wspólnych zdolności bojowych (U-CCA)	15	06.2024	11.2024
		Bezpieczna i adaptacyjna łączność podwodna dla podwodnych systemów bezałogowych (UUS)	24	06.2024	11.2024
		Metody niwelowania różnic względem rzeczywistości	15	06.2024	11.2024

		Elementy elektroniczne	25	06.2024	11.2024
		Technologie kwantowe	24	06.2024	11.2024
		Wielofunkcyjna apertura i nadajnik-odbiornik oparte na SI	45	06.2024	11.2024
		Norma komunikacji wielowymiarowej w dziedzinie obronności	25	06.2024	11.2024
		Mały ulepszony europejski SBSP	11	06.2024	11.2024
		Cyberpoligon współpracy nowej generacji	48	06.2024	11.2024
		Bezpieczny przebieg fal na potrzeby łączności satelitarnej	25	06.2024	11.2024
		Wielofunkcyjne bezzałogowe systemy naziemne	50	06.2024	11.2024
		Symulacja i szkolenie w zakresie ratownictwa medycznego	10	06.2024	11.2024
Technologie cyfrowe ogółem	461 mln EUR				
Biotechnologie	EU4Health	Europejskie Centrum Rozwoju Szczepionek (EVH)	102	05.2024	09.2024
		Zaproszenie do składania wniosków w celu wsparcia rozwoju nowych leków przeciwwirusowych	10	05.2024	09.2024
		Zaproszenie do składania wniosków w celu wsparcia innowacyjnych technologii produkcyjnych i procesów produkcji leków w Unii	17	05.2024	09.2024
	Europejski Fundusz Obronny	Sojusz na rzecz medycznych środków przeciwdziałania w dziedzinie obronności – działania badawcze	15		
		Sojusz na rzecz medycznych środków przeciwdziałania w dziedzinie obronności – działania rozwojowe	10		
Biotechnologie ogółem	154 mln EUR				
Ogółem			4 655 mln EUR		

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

Do końca 2024 r.¹⁶ wnioski dotyczące tematów Europejskiego Funduszu Obronnego i programu „Cyfrowa Europa”¹⁷ nie zostały jeszcze ocenione. Wszystkie pozostałe tematy zostały ocenione, w wyniku czego **przyznano finansowanie** w łącznej wysokości **4,9 mld EUR**¹⁸.

W poniższych sekcjach przedstawiono szczegółowy wpływ STEP w podziale na trzy sektory technologii objęte STEP, w tym państwa członkowskie i regiony UE. Analiza regionalna jest zgodna z **klasyfikacją statystyczną NUTS 2** (NUTS 2024, Eurostat).

2.2.1. Wspieranie czystych innowacji

Przejsie na **czyste i zasobooszczędne technologie** jest centralnym elementem europejskiej strategii przemysłowej i klimatycznej, stanowiącej podstawę wysiłków UE na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem. Ostatnio znalazło to odzwierciedlenie w unijnym Pakcie dla czystego przemysłu¹⁹.

W rozporządzeniu w sprawie STEP uznano ten sektor za priorytet strategiczny, zgodnie z aktem w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie (NZIA)²⁰, którego celem jest zwiększenie skali produkcji kluczowych czystych technologii w Europie, aby zapewnić suwerenność technologiczną i zmniejszyć zależność od dostawców zewnętrznych. Innymi słowy, inwestycje w te technologie mają kluczowe znaczenie nie tylko dla zmniejszenia emisji, ale również dla wzmocnienia konkurencyjności przemysłowej i zapewnienia niezależności energetycznej UE.

Czyste i zasobooszczędne technologie obejmują szeroki zakres innowacji, od **technologii odnawialnych po zrównoważone paliwa, wychwytywanie dwutlenku węgla i technologie obniżania emisyjności**²¹.

¹⁶ Sprawozdanie roczne za 2024 r. obejmuje zaproszenia do składania wniosków zamknięte do 31 grudnia 2024 r., niezależnie od tego, czy wyniki zostały ogłoszone do końca roku.

¹⁷ Do marca 2025 r. zakończono ocenę w ramach trzech tematów programu „Cyfrowa Europa” i przyznano 17 pieczęci STEP. Informacje na ten temat zostaną przedstawione w sprawozdaniu rocznym za 2025 r.

¹⁸ Kwota ta odpowiada łącznej kwocie przyznanej na projekty wybrane do finansowania w ramach Funduszu Innowacyjnego, programu „Horyzont Europa” i Programu UE dla zdrowia. Może ona zostać skorygowana na etapie podpisywania umów o udzielenie dotacji, które mogą zmienić poszczególne wkłady i których nie można uzgodnić z kwotą 4,6 mld EUR wskazaną w akapicie wprowadzającym – ta kwota odnosi się do budżetu przydzielonego (w przeciwieństwie do przyznanego finansowania) w ramach zaproszeń do składania wniosków dotyczących STEP zamkniętych w 2024 r. w zakresie wszystkich pięciu programów STEP objętych zarządzaniem bezpośrednim.

¹⁹ Komunikat Komisji COM/2025/85, Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji z 2025 r., dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724, dostępne pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>.

²¹ Szczegółowy, ale niewyczerpujący wykaz technologii objętych rozporządzeniem w sprawie STEP jest dostępny w komunikacie Komisji C/2024/3248, Wytyczne dotyczące niektórych przepisów rozporządzenia (UE) 2024/795 w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) z 2024 r., dostępnym pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj>.

Fundusz Innowacyjny, finansowany z dochodów z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), stanowił zdecydowanie największy wkład w realizację celów STEP spośród programów, którymi Komisja zarządza bezpośrednio. Pierwsze zaproszenie do składania wniosków dostosowane do STEP w ramach Funduszu Innowacyjnego zamknięto w kwietniu 2024 r. Przeznaczono w nim znaczny budżet w wysokości 4 mld EUR na wsparcie rozwoju czystych technologii.

Zaproszenia do składania wniosków podzielono na pięć tematów w oparciu o wymogi dotyczące nakładów inwestycyjnych (CAPEX) i ukierunkowanie technologiczne, a same zaproszenia dotyczyły takich obszarów, jak ogólna dekarbonizacja, produkcja czystych technologii i projekty pilotażowe. Podobnie jak w przypadku wszystkich zaproszeń do składania wniosków w ramach Funduszu Innowacyjnego, projekty były oceniane na podstawie potencjału redukcji emisji gazów cieplarnianych, poziomu innowacji, stopnia zaawansowania, możliwości powielenia i efektywności kosztowej, co zapewniło rygorystyczną procedurę wyboru.

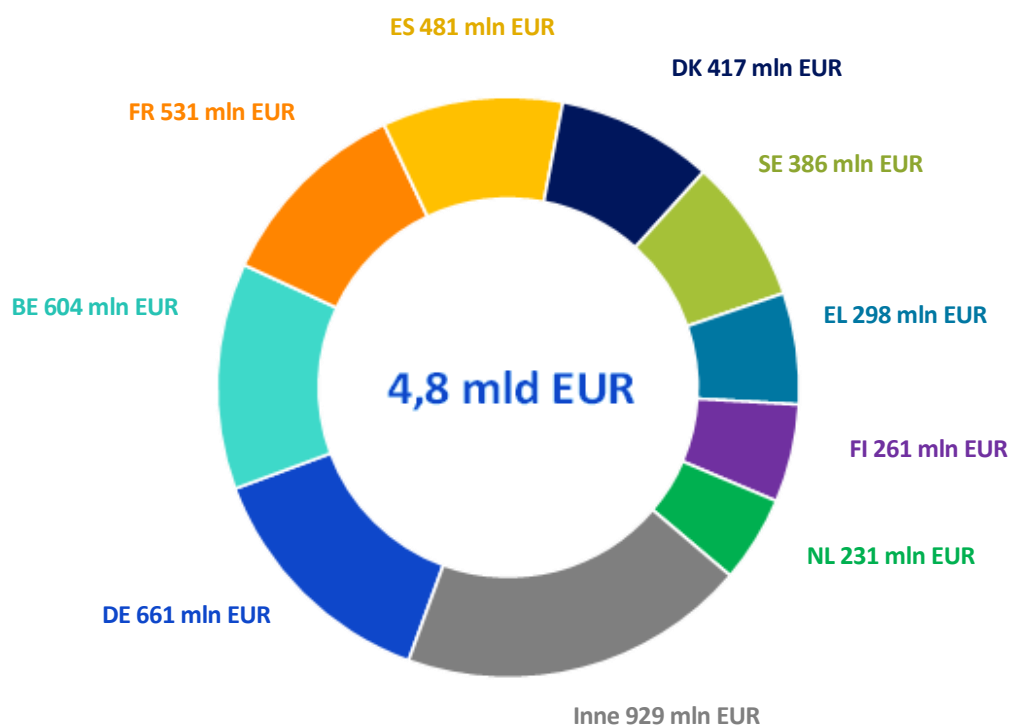
Na projekty wybrane do finansowania w ramach tych zaproszeń przyznano znaczące wsparcie finansowe. W sumie **wybrano wstępnie 85 projektów, na które przyznano łączne wsparcie finansowe w wysokości 4,8 mld EUR²²**, przy czym dotacje pokrywały do 60 % zarówno wydatków kapitałowych, jak i operacyjnych, uwzględnionych w niedopasowaniu poziomu płynności projektów, pozostawiając tym samym wystarczające pole dla innych zasobów finansowych na pokrycie niefinansowanej części kosztów kwalifikowalnych. Wśród tych projektów znajduje się projekt rozwoju pierwszej w swoim rodzaju technologii produkcji chemikaliów i materiałów budowlanych z odpadów biomasy (L1X) na Słowacji, projekt pierwszego wielkoskalowego podziemnego magazynowania energii cieplnej w zbiornikach o mocy 20 megawatów (ScaleUp) w Austrii oraz projekt stałego podziemnego składowania dwutlenku węgla (Greensand Future) w Danii²³.

Trzy transgraniczne inicjatywy z udziałem wielu beneficjentów również otrzymały finansowanie na łączną kwotę 150,6 mln EUR. Jednym z takich przykładów jest Energy Observer 2 – projekt realizowany we współpracy francusko-niderlandzkiej, który przewiduje rozwój, budowę i eksploatację pierwszego na świecie statku towarowego napędzanego ciekłym wodorem.

²² Dane te zawierają przegląd wyników odpowiednich zaproszeń do składania wniosków. Późniejsze podpisanie umów o udzielenie dotacji między promotorami projektów a Komisją może skutkować korektą zarówno liczby projektów, którym przyznano dotację, jak i poszczególnych wkładów.

²³ Więcej informacji na temat liczby wybranych projektów, na które przyznano dotację, można znaleźć pod adresem: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_pl.

RYSUNEK 4: Geograficzny podział dotacji przyznanych w sektorze czystych technologii w 2024 r. w ramach odpowiednich unijnych programów finansowania objętych STEP

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

Podmioty mające swoje siedziby w Niemczech i w Belgii były zdecydowanie największymi beneficjentami dotacji związanych ze STEP w tym sektorze, otrzymując odpowiednio 661 mln EUR i 604 mln EUR. Kolejne miejsca zajęły Francja (530 mln EUR), Hiszpania (480 mln EUR) i Dania (417 mln EUR)²⁴.

2.2.2. Przyspieszenie innowacji cyfrowych i innowacji w głębokich technologiach

Technologie cyfrowe i głębokie technologie odgrywają kluczową rolę w zwiększaniu suwerenności technologicznej i odporności cyfrowej Europy. Sektor ten obejmuje szerokie spektrum

²⁴ W przypadku pieczęci STEP przyznawanych w ramach Funduszu Innowacyjnego, w odniesieniu do projektów z udziałem wielu beneficjentów zlokalizowanych w więcej niż jednym regionie, kwotę wkładu finansowego przyznanego danemu regionowi lub państwu członkowskiemu oblicza się, dzieląc całkowity wkład na rzecz projektu równo między jego lokalizacje.

najnowocześniejszych innowacji, w tym **zaawansowanych technologii obliczeniowych, sztucznej inteligencji (SI), cyberbezpieczeństwa, mikroelektroniki i technologii kwantowych**²⁵, z których wszystkie mają zasadnicze znaczenie dla unijnego programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r.²⁶, którego celem jest wzmocnienie infrastruktury cyfrowej, umiejętności cyfrowych i wiodącej pozycji technologicznej Europy.

W uznaniu strategicznego znaczenia tych technologii wsparcie w ramach STEP w 2024 r. przekazano za pośrednictwem dwóch tematów w ramach programu „Horyzont Europa”, trzech tematów w ramach programu „Cyfrowa Europa” i dwunastu tematów w ramach Europejskiego Funduszu Obronnego. Ogółem w 2024 r. na działania związane ze STEP w sektorze technologii cyfrowych **przeznaczono budżet w wysokości 461 mln EUR.**

Do końca 2024 r. na podstawie wyżej wymienionych zaproszeń do składania wniosków w ramach programu „Horyzont Europa”²⁷ wybrano do finansowania sześć projektów, na które przyznano dotację pokrywającą 100 % ich kosztów kwalifikowalnych. Ocena wniosków złożonych w ramach programu „Cyfrowa Europa” i Europejskiego Funduszu Obronnego jest nadal w toku.

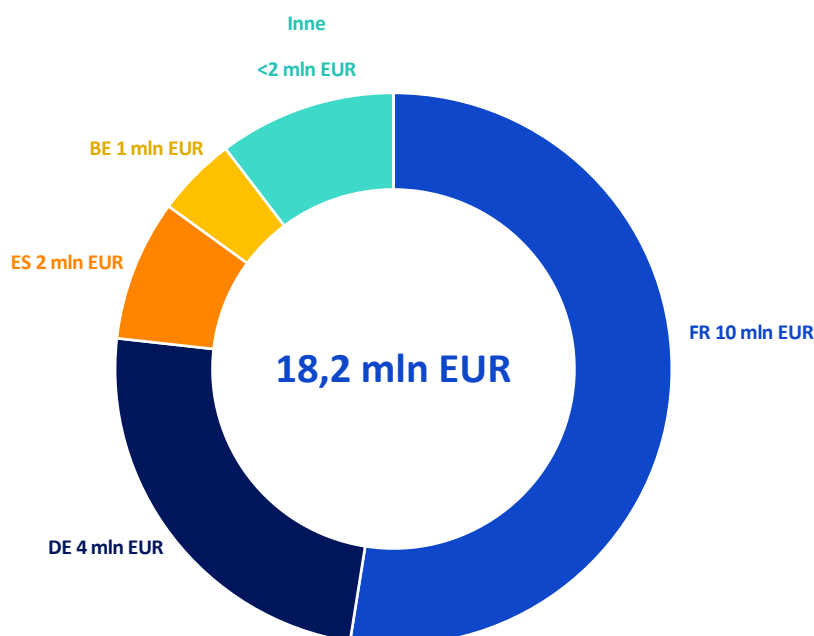
Na te projekty przeznaczono łącznie 18,2 mln EUR w ramach tematów oznaczonych jako STEP w filarze II, klaster 4 programu „Horyzont Europa” („Technologie cyfrowe, przemysł i przestrzeń kosmiczna”). Wszystkie te projekty były promowane przez konsorcja międzynarodowe utworzone we wszystkich państwach członkowskich UE – kwalifikują się również Norwegia i Islandia.

²⁵ Szczegółowy, ale niewyczerpujący wykaz technologii objętych rozporządzeniem w sprawie STEP jest dostępny w komunikacie Komisji C/2024/3209, Wytyczne dotyczące niektórych przepisów rozporządzenia (UE) 2024/795 w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) z 2024 r., dostępnym pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj>.

²⁶ [Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2022/2481 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiająca program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r.](#)

²⁷ Do końca 2024 r. w ramach tematu „Technologie kosmiczne na rzecz niezależności i konkurencyjności Europy” wybrano do finansowania 6 projektów. Przyznanie dotacji na projekt wybrany w ramach drugiego tematu zostało odroczone ze względu na wycofanie się jednego z głównych partnerów z konsorcjum. Podpisanie umowy o udzielenie dotacji na projekt wybrany w ramach tego drugiego tematu lub zaproszenia spodziewane jest w II kwartale 2025 r.

RYSUNEK 5: Geograficzny podział dotacji przyznanych w sektorze technologii cyfrowych w 2024 r. w ramach odpowiednich unijnych programów finansowania objętych STEP

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

Na poziomie krajowym podmioty z Francji i Niemiec stały się głównymi odbiorcami dotacji związanych ze STEP w tym obszarze, otrzymując odpowiednio 9,6 mln EUR i 4,4 mln EUR. Kolejne miejsca zajęły Hiszpania (1,5 mln EUR) i Belgia (0,8 mln EUR)²⁸.

Przykłady projektów obejmują współpracę między francuskimi, niemieckimi i włoskimi promotorami w ramach PUMA, której celem jest ograniczenie strategicznych zależności UE w dziedzinie mikroelektroniki do zastosowań kosmicznych, oraz projekt SPACELINK, w ramach którego podmioty z Grecji, Niemiec, Francji i Belgii wspólnie opracowują komponenty klasy kosmicznej do komunikacji optycznej²⁹.

2.2.3. Wzmocnienie pozycji biotechnologii

Biotechnologie odgrywają kluczową rolę w rozwoju innowacji medycznych, wzmocnieniu odporności systemów opieki zdrowotnej i wspieraniu strategicznej autonomii Europy w zakresie środków medycznych o znaczeniu krytycznym. Sektor ten obejmuje szerokie spektrum nowatorskich dziedzin, w tym **genomikę i farmakogenomikę, syntezę DNA, inżynierię komórkową i tkankową, bioinformatykę i nanobiotechnologie**. Skoncentrowanie działań STEP na biotechnologiach ma na celu przyspieszenie

²⁸ W przypadku projektów realizowanych w więcej niż jednej lokalizacji kwotę wkładu finansowego przyznanego danemu regionowi lub państwu członkowskiemu oblicza się na podstawie wkładu finansowego przyznanego podmiotowi lub podmiotom mającym siedzibę w tym regionie lub państwie.

²⁹ Więcej informacji na temat liczby wybranych projektów, na które przyznano dotację, można znaleźć pod adresem: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_pl.

innowacji, zapewnienie bezpieczeństwa dostaw i wzmocnienie konkurencyjności Europy w dziedzinie nauk biologicznych.

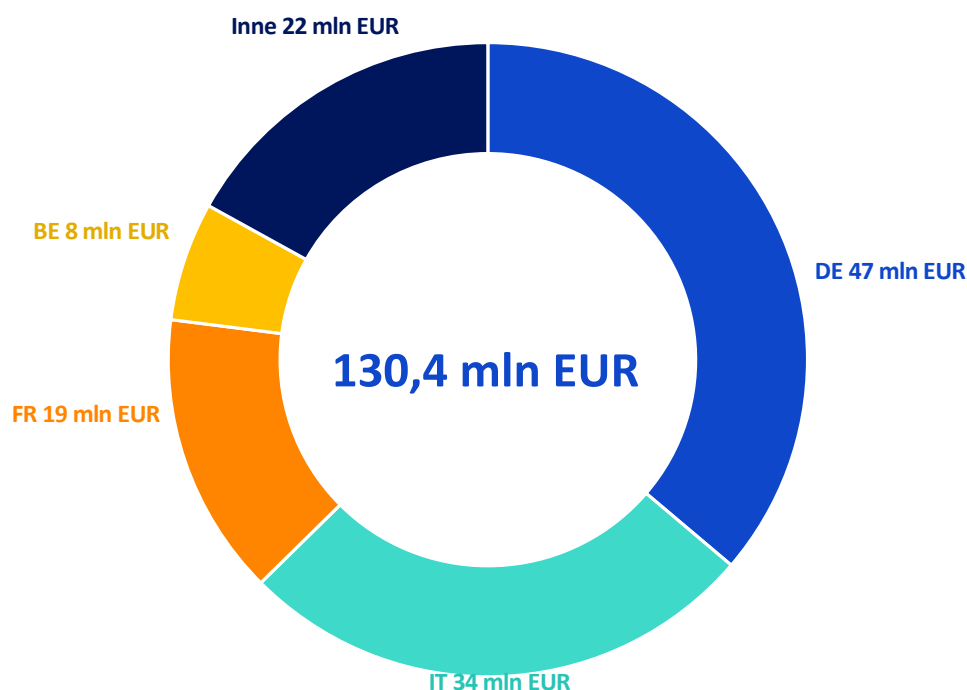
Wsparcie STEP na rzecz biotechnologii w 2024 r. zostało zrealizowane w ramach trzech specjalnych tematów powiązanych ze STEP w ramach **Programu UE dla zdrowia** i dwóch tematów w ramach **Europejskiego Funduszu Obronnego**. W ramach tych tematów przeznaczono budżet w wysokości ponad **150 mln EUR** na wsparcie projektów koncentrujących się na rozwoju leków przeciwwirusowych, produkcji szczepionek, produkcji leków podstawowych, a także medycznych środków przeciwdziałania w dziedzinie obronności. Celem tych inwestycji jest zwiększenie gotowości Europy na przyszłe kryzysy zdrowotne, ograniczenie zależności od dostawców zewnętrznych oraz pobudzenie rozwoju nowej generacji przełomowych odkryć w dziedzinie biomedycyny.

Do końca 2024 r. oceniono jedynie zgłoszenia dotyczące tematów związanych z Programem UE dla zdrowia i przekazano ich wyniki – łącznie przyznano około **130 mln EUR** w ramach zaproszeń do składania wniosków dotyczących STEP. Na siedem projektów przyznano dotację pokrywającą od 60 % do 80 % ich kosztów kwalifikowalnych. Cztery z projektów, które uzyskały wsparcie, to inicjatywy skierowane do wielu beneficjentów, z których trzy realizowane są przez konsorcja międzypaństwowe – kwalifikują się również podmioty ze stowarzyszonych państw trzecich³⁰. Wśród nich znajduje się projekt opracowania w Portugalii ciągłego farmaceutycznego procesu suszenia rozpryskowego, który zwiększy wydajność, skalowalność i elastyczność produkcji farmaceutycznej w UE (PharmSD 3.0), oraz projekt platformy do wytwarzania leków opartej na sztucznej inteligencji i robotyce, rozwijany we współpracy podmiotów z Finlandii, Szwecji, Francji, Estonii i Niemiec (RoboPharma)³¹.

³⁰ Zob. [wykaz państw uczestniczących w Programie UE dla zdrowia](#).

³¹ Więcej informacji na temat liczby wybranych projektów, na które przyznano dotację, można znaleźć pod adresem: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_pl.

RYSUNEK 6: Geograficzny podział dotacji przyznanych w sektorze biotechnologii w 2024 r. w ramach odpowiednich unijnych programów finansowania objętych STEP

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

Głównymi beneficjentami były podmioty z Niemiec i Włoch, które otrzymały odpowiednio 47 mln EUR i 34 mln EUR. Kolejne miejsce zajęła Francja, której przyznano dotacje w wysokości 19 mln EUR³².

2.3. Fundusze polityki spójności

Polityka spójności okazała się jednym z głównych instrumentów przyczyniających się do osiągnięcia celów STEP oraz wzmocnienia konkurencyjności i odporności gospodarki europejskiej. W ramach STEP

³² W przypadku projektów realizowanych w więcej niż jednej lokalizacji kwotę wkładu finansowego przyznanego danemu regionowi lub państwu członkowskiemu oblicza się na podstawie wkładu finansowego przyznanego podmiotowi lub podmiotom mającym siedzibę w tym regionie lub państwie członkowskim.

wprowadzono istotne ułatwienia i zachęty w obszarze polityki spójności, w tym: możliwość finansowania inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach innych niż MŚP w ramach specjalnych priorytetów dla STEP w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego, **wyższe stopy współfinansowania – do 100 % na poziomie specjalnego priorytetu dla STEP**; a także **jednorazową 30-procentową zaliczkę w wysokości 30 % przydzielonych środków na priorytety STEP, wypłacaną z budżetu UE**.

W odpowiedzi na duże zainteresowanie państw członkowskich, w kwietniu 2024 r., niedługo po wejściu w życie rozporządzenia w sprawie STEP, Komisja Europejska zorganizowała seminarium techniczne³³, przeznaczone głównie dla instytucji zarządzających funduszami polityki spójności, w celu wyjaśnienia, w jaki sposób STEP należy wdrażać w ramach programów polityki spójności, oraz w celu zapewnienia wytycznych dotyczących zakresu STEP.

Do 31 sierpnia 2024 r. Komisja otrzymała **pierwszą falę wniosków o zmianę programu** umożliwiającą przydzielenie środków na inwestycje związane ze STEP przed przeglądem śródkresowym funduszy polityki spójności. Od tego czasu prowadzone są dodatkowe nieformalne konsultacje z szeregiem państw członkowskich, z których część zakończyła się formalnym złożeniem wniosków o zmianę programów.

Do końca grudnia 2024 r. **sześć państw członkowskich** przedłożyło Komisji do zatwierdzenia łącznie **41 wniosków o zmianę programów w ramach STEP**, na które przeznaczono **6,4 mld EUR z funduszy polityki spójności**. W 2025 r. spodziewane są dodatkowe zmiany.

Podział jest następujący:

- 4,8 mld EUR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- 838 mln EUR w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)
- 764 mln EUR w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)

³³ Infoforegio – seminaria techniczne 2021–2027, dostępne pod adresem: https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027/technical-seminars/step_en.

2.3.1. Analiza wykorzystania STEP w polityce spójności

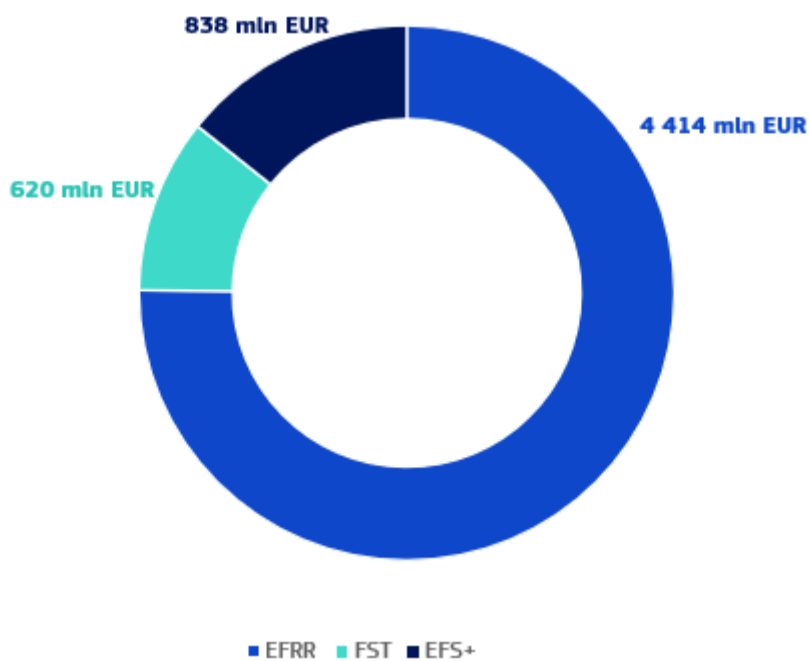
Na dzień 31 grudnia 2024 r. Komisja Europejska zatwierdziła 29 zmian dotyczących STEP w sześciu państwach członkowskich na łączną kwotę prawie 5,9 mld EUR (zob. tabela 2 i rys. 7 poniżej).

TABELA 2: Przegląd środków finansowych przydzielonych w 2024 r. (w mln EUR)

Państwo członkowskie	Tytuł	EFRR (mln EUR)	FST (mln EUR)	ESF+ (mln EUR)	Ogółem (mln EUR)
DE	Program wielofunduszowy EFRR/FST Nadrenia Północna-Westfalia 2021–2027	200,20	301,60		501,8
DE	Program EFRR 2021–2027 Badenia-Wirtembergia	62,22			62,2
DK	Zielone technologie i umiejętności potrzebne do sprawiedliwej transformacji		52,30		52,3
ES	Program Katalonia EFRR 2021–2027	113,51			113,5
DE	Program EFRR 2021–2027 Bawaria	104,54			104,5
DE	Program EFRR 2021–2027 Szlezwik-Holsztyn	47,00			47,0
IT	Program regionalny Lazio EFRR 2021–2027	109,04			109,0
IT	Sycylia EFRR 2021–2027	615,20			615,2
IT	Program regionalny Sardynia EFRR 2021–2027	166,01			166,0
ES	Program Kantabria EFRR 2021–2027	15,53			15,5
IT	Program regionalny Lombardia EFRR 2021–2027	120,00			120,0
FR	Program Hauts de France EFRR-EFS+-FST 2021–2027			34,87	34,9
IT	Program regionalny Kampania EFRR 2021–2027	581,14			581,1
DE	Program EFRR 2021–2027 Meklemburgia-Pomorze Przednie	138,69			138,7
ES	Program Wspólnoty Madrytu EFRR 2021–2027	72,67			72,7
IT	Program regionalny Kalabria EFRR EFS+ 2021–2027	264,45			264,5
IT	Program regionalny Apulia EFRR EFS+ 2021–2027	471,53			471,5
ES	Program Aragonia EFRR 2021–2027	23,44			23,4
RO	Zdrowie	351,77		114,44	466,2
IT	Program regionalny Emilia-Romania EFRR 2021–2027	61,46			61,5
IT	Program krajowy Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej 2021–2027	558,46			558,5
IT	Program regionalny Umbria EFRR 2021–2027	31,42			31,4
RO	Inteligentny wzrost, cyfryzacja i instrumenty finansowe	271,01			271,0
RO	Sprawiedliwa transformacja		266,33		266,3
FR	Program regionalny Île-de-France i dorzecze Sekwany EFRR-EFS+ 2021–2027	35,19		12,48	47,7
DE	Bayern – EFS+			36,92	36,9
ES	Kantabria – EFS+			3,17	3,2
ES	Madryt – EFS+			63,82	63,8
RO	Edukacja i zatrudnienie – RO – EFS+			572,63	572,6
Ogółem	29	4 414,5	620,2	838,3	5 873,0

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

RYSUNEK 7: Łączne przydziały środków na rzecz STEP w przyjętych programach w 2024 r. (w mln EUR)

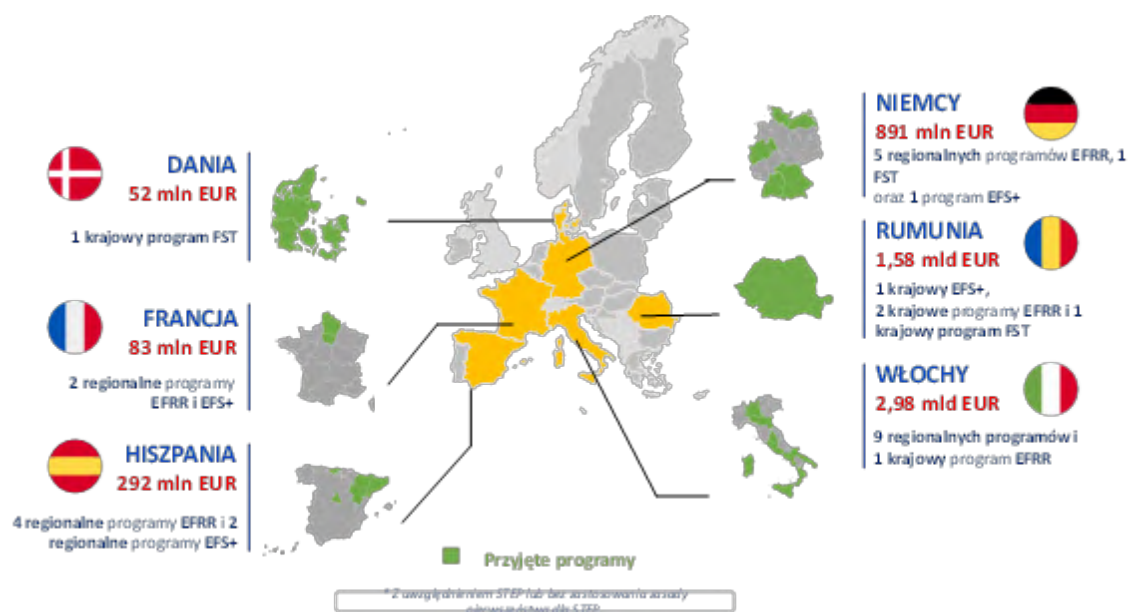

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

Rozmieszczenie geograficzne inwestycji w ramach STEP

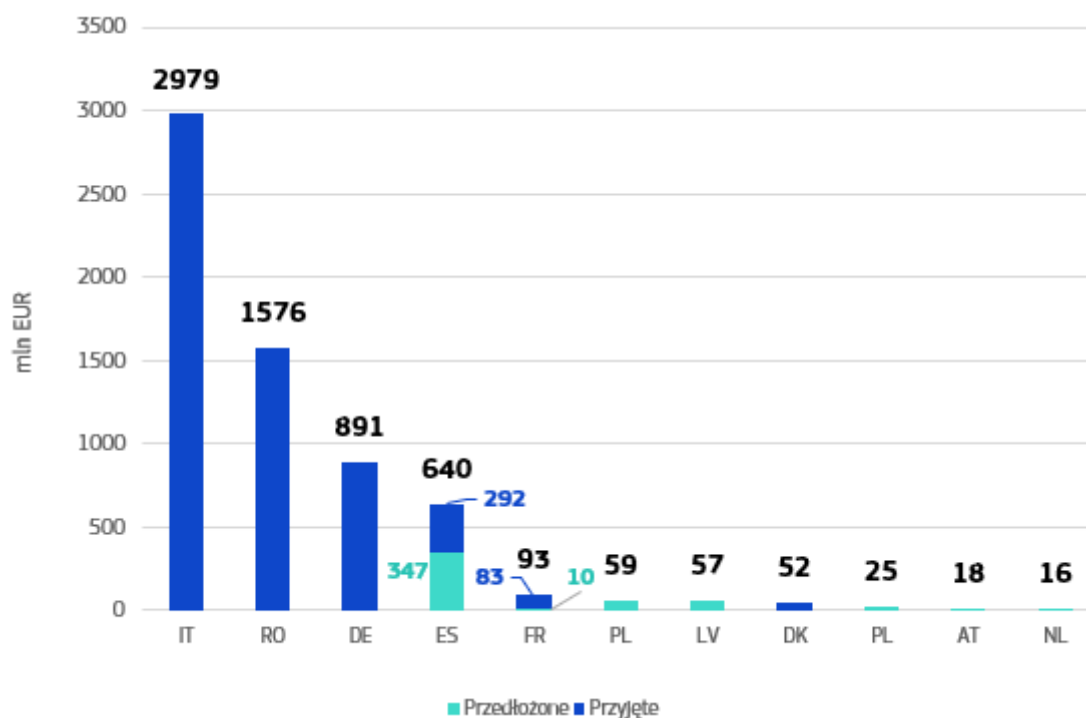
Większość inwestycji powiązanych ze STEP zaproponowano w programach regionalnych we Francji, Niemczech, Włoszech i Hiszpanii (zob. rys. 8 poniżej) – które stanowią 23 z 29 przyjętych programów, na które przydzielono środki w ramach STEP w wysokości 3,7 mld EUR (3,23 mld EUR z EFRR, 151 mln EUR z EFS+ i 302 mln EUR z FST). W pozostałych sześciu programach krajowych wprowadzono zmiany o wartości 2,2 mld EUR (1,18 mld EUR z EFRR, 687 mln EUR z EFS+ i 319 mln EUR z FST).

RYSUNEK 8: Położenie geograficzne przyjętego programu w 2024 r.

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

RYSUNEK 9: Wartość finansowa zmian dotyczących STEP w podziale na państwa członkowskie w 2024 r. (wnioskowana a przyjęta, malejąco według kwoty)³⁴ (w mln EUR)

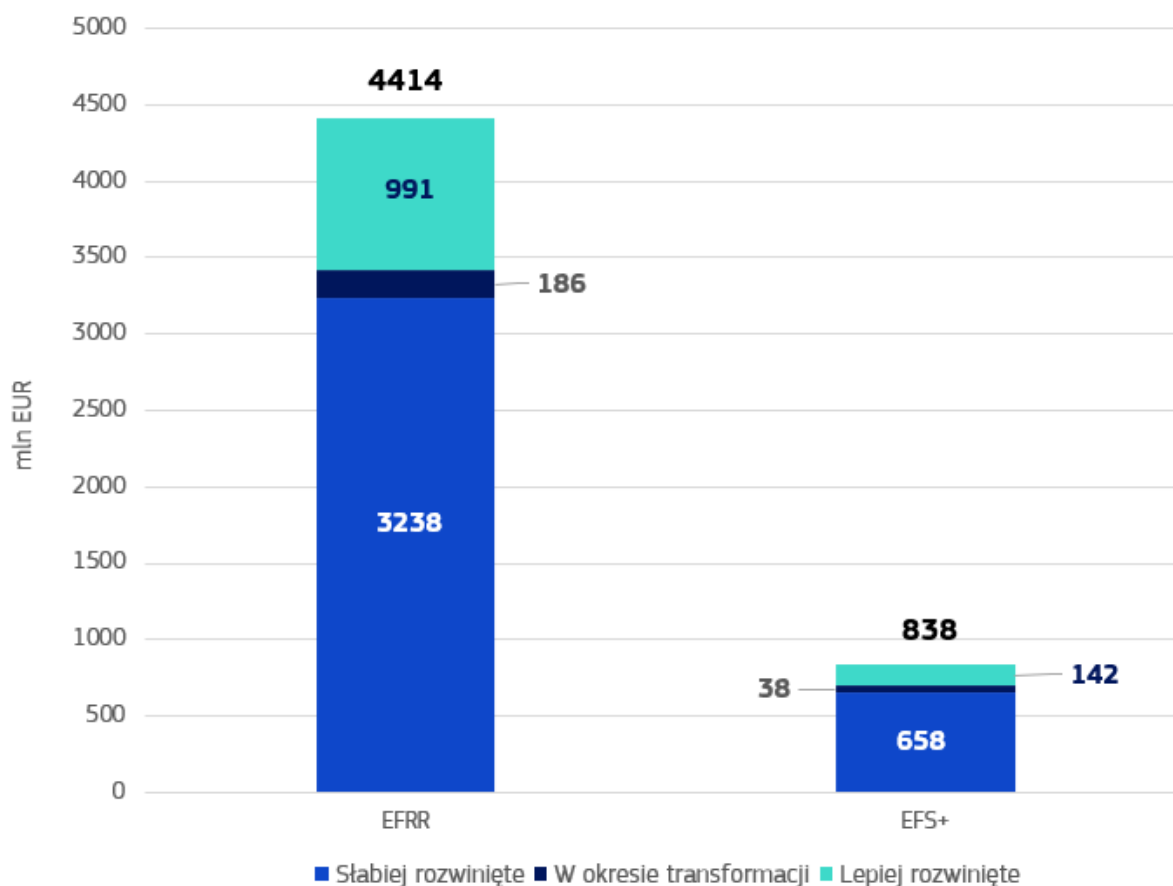
Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

Jeżeli chodzi o EFRR i EFS+, ponad dwie trzecie przydziałów dotyczących STEP zostało przeprogramowanych na rzecz regionów słabiej rozwiniętych³⁵.

³⁴ Tylko w przypadku programów o specjalnych priorytetach lub znanych kwotach przeznaczonych na STEP w oparciu o przydział obszarów interwencji.

³⁵ Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060 „regiony słabiej rozwinięte” to regiony państw członkowskich UE, w których produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB w 27 państwach członkowskich UE.

RYSUNEK 10: Wartość finansowa przydziałów dotyczących STEP w ramach EFRR i EFS+ w podziale na kategorie regionów w 2024 r. (w mln EUR)

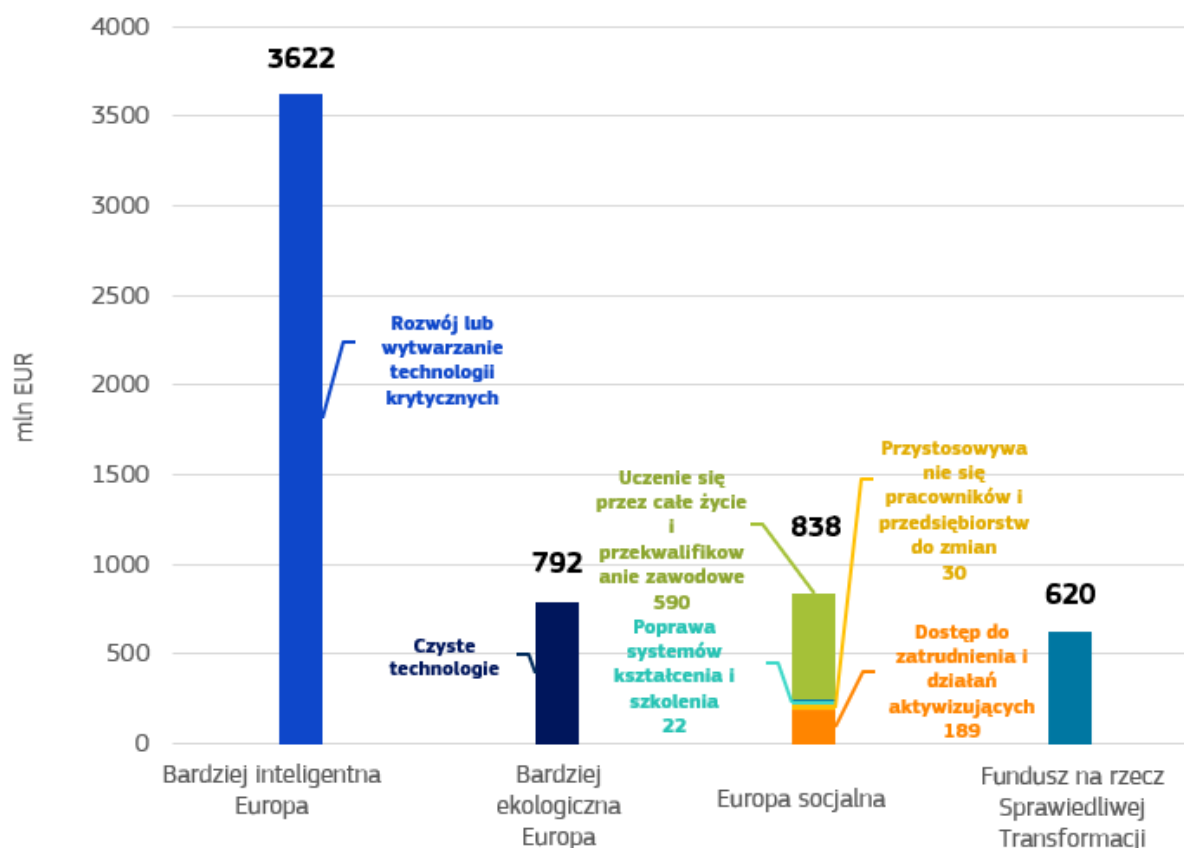
Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

Inwestycje w ramach STEP według sektorów

Celem polityki spójności w okresie programowania 2021–2027 jest wspieranie inteligentniejszej, bardziej ekologicznej, lepiej skomunikowanej Europy o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjającej włączeniu społecznemu i bliższej obywatelom. W ramach tych głównych *celów polityki* istnieją także *cele szczegółowe* (zob. [Portal Otwartych Danych dla Europejskich Funduszy Inwestycji Strukturalnych – Komisja Europejska | Platforma otwartych danych w obszarze spójności](#)). **Rozporządzeniem w sprawie STEP wprowadzono dwa nowe cele szczegółowe w ramach EFRR i Funduszu Spójności**, aby wspierać inwestycje mające na celu pobudzenie rozwoju przemysłu i wzmocnienie łańcuchów wartości w sektorach strategicznych.

Ponad **60 %** inwestycji dotyczących STEP ze środków polityki spójności zostanie zrealizowanych w ramach **nowego celu szczegółowego tej polityki o nazwie „Bardziej inteligentna Europa”**, a następnie około **15 %** zostanie przeznaczonych na **czyste technologie w ramach celu „Bardziej zielona Europa”**. EFS+ będzie wspierać rozwój umiejętności za pomocą działań na rzecz uczenia się przez całe życie i zatrudnienia, przeznaczając 14 % inwestycji dotyczących STEP na cel polityki o nazwie „Europa socjalna”. Ponadto 10 % inwestycji dotyczących STEP zostanie dokonanych w regionach objętych sprawiedliwą transformacją w ramach celu szczegółowego FST (zob. rys. 11).

RYSUNEK 11: Wartość finansowa zmian dotyczących STEP w podziale na cele polityki i cele szczegółowe w 2024 r.* (w mln EUR)

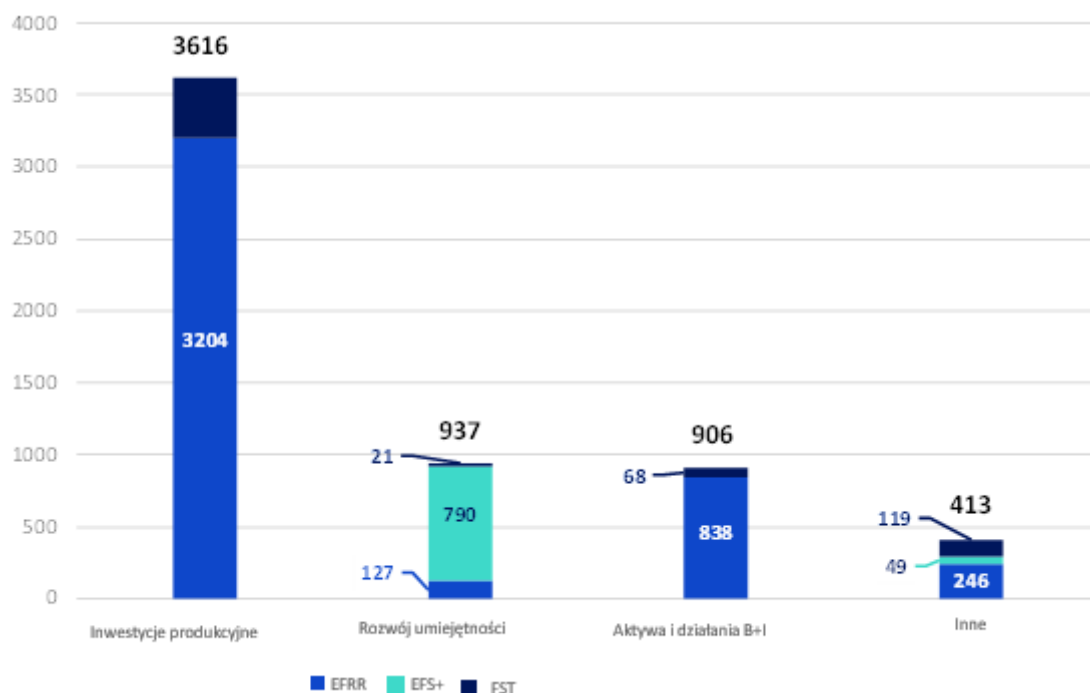

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

* Tylko w przypadku programów o specjalnych priorytetach.

Inwestycje produkcyjne stanowią około 60 % planowanych kwot w ramach STEP. Inwestycje w rozwój umiejętności oraz w badania naukowe i innowacje stanowią 15 % przydzielonych środków. Około 10 % środków zostanie przeznaczonych na wsparcie innych działań, takich jak transfer technologii, inkubatory przedsiębiorczości, przedsiębiorstwa typu *spin-off* i przedsiębiorstwa typu *start-up*, a także usług związanych z gospodarką niskoemisyjną i odpornością na zmianę klimatu (zob. rys. 12).

RYСУNEK 12: Wartość finansowa zmian dotyczących STEP w podziale na sektory w 2024 r.* (w mln EUR)

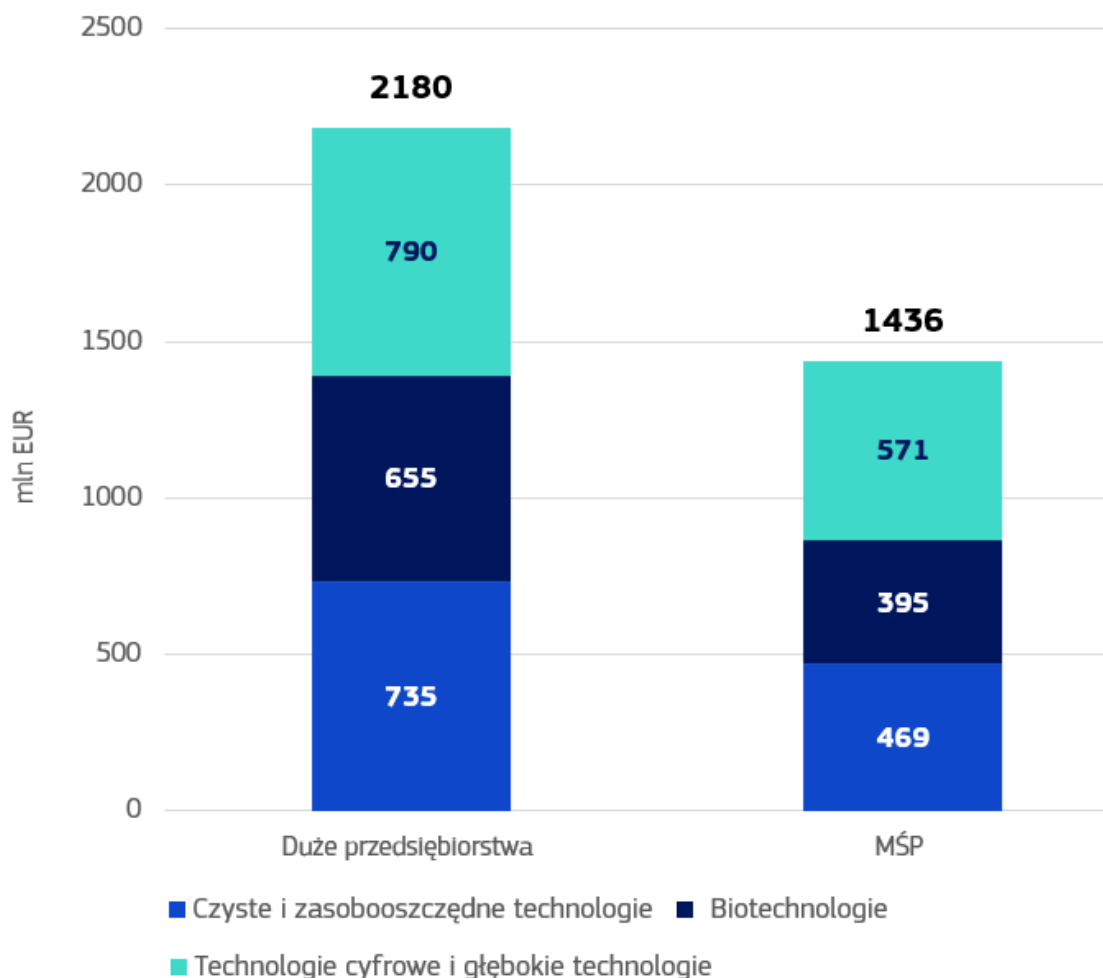

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

* Tylko w przypadku programów o specjalnych priorytetach lub znanych kwotach przeznaczonych na STEP.

Po przyjrzeniu się podziałowi inwestycji produkcyjnych na sektory STEP, widać, że inwestycje rozkładają się dość równomiernie (zob. rys. 13). Większość przydziałów środków przeznaczono na inwestycje produkcyjne w przedsiębiorstwach innych niż MŚP, korzystając z możliwości finansowania takich przedsiębiorstw w ramach EFRR na projekty powiązane ze STEP.

RYSUNEK 13: Inwestycje produkcyjne według rodzaju przedsiębiorstwa i sektora objętego STEP w priorytetach na 2024 r.* (w mln EUR)

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

* Tylko w przypadku programów o specjalnych priorytetach lub znanych kwotach przeznaczonych na STEP.

Najważniejsze spodziewane rezultaty inwestycji STEP

Na podstawie głównych wskaźników produktu i rezultatu wybranych przez państwa członkowskie w zmienionych programach oraz zgodnie z celami STEP można wywnioskować, że środki polityki spójności zostaną przeznaczone na współfinansowanie technologii strategicznych dla STEP w wielu przedsiębiorstwach. W ramach 23 z przyjętych programów spodziewane są inwestycje w około 7 200 przedsiębiorstwach, z czego 2 900 w sektorze technologii cyfrowych, 3 000 w sektorze czystych technologii i prawie 570 w sektorze biotechnologii. Oczekuje się, że planowane inwestycje doprowadzą do powstania 9 800 miejsc pracy w podmiotach objętych wsparciem.

2.3.2. Zaproszenia do składania wniosków w ramach programów polityki spójności

Po zatwierdzeniu pierwszych zmian w programach związanych ze STEP, Dania i Niemcy zgłosiły cztery zaproszenia do składania wniosków³⁶ w ramach STEP na łączną kwotę 244 mln EUR do końca 2024 r.³⁷

Tabela 3: Przegląd programów polityki spójności w 2024 r.

Państwo członkowskie	Tytuł programu	Łączna kwota w mln EUR	Stan na dzień 31.12.2024 r.
DK	Zielone technologie i umiejętności potrzebne do sprawiedliwej transformacji	45,5	Zakończony
DE	Program EFRR 2021–2027 Bawaria	47,0	W toku (termin zakończenia do 31 stycznia 2025 r.)
	Program EFRR 2021–2027 Szlezwik-Holsztyn	11,4	W toku (termin zakończenia do 31 sierpnia 2025 r.)
	Program wielofunduszowy EFRR/FST Nadrenia Północna-Westfalia 2021–2027	140,0	W toku (termin zakończenia do 3 lutego 2025 r.)
Ogółem		243,9	

Źródło: sprawozdania składane przez państwa członkowskie.

2.3.3. Wybrane projekty

Cztery państwa członkowskie (Dania, Francja, Niemcy i Włochy) wybrały już projekty w ramach STEP, w tym:

W **Danii** wybrano cztery projekty na podstawie duńskiego zaproszenia do składania wniosków pt. „Rozwój łańcuchów wartości w ramach technologii »Power-to-X«”, mającego na celu ograniczenie emisji CO₂ w sektorach trudnych do dekarbonizacji, poprzez ustanowienie konkurencyjnego duńskiego rynku czystego wodoru i rozwiązań PtX (budżet w wysokości 13 mln EUR). Wśród nich znalazł się projekt HYFLEX (Elastyczne magazynowanie wodoru na potrzeby optymalizacji technologii „Power-to-X” i sieci), którego celem jest stworzenie instalacji magazynowania wodoru i sprężarek wodoru o zdolności magazynowania 10 ton (500 MWh) oraz optymalizacja funkcjonowania elektrowni PtX poprzez wykazanie wyższego stopnia wykorzystania produkcji energii elektrycznej z farmy fotowoltaicznej Kassø, a także zapewnienie optymalnej równowagi między elektrownią a publiczną siecią elektroenergetyczną. Zob. wykaz wybranych operacji [tutaj](#).

W **Île-de-France (Francja)** instytucja zarządzająca ustanowiła instrument finansowy w celu wspierania przedsiębiorstw typu *start-up* i innowacyjnych MŚP o dużym potencjale gospodarczym w sektorze czystych technologii w fazie przygotowania do produkcji przemysłowej i w fazie rozwoju. Zob. wykaz wybranych operacji [tutaj](#).

³⁶ Niemcy ogłosiły pięć kolejnych zaproszeń do składania wniosków, które nie były w pełni dedykowane STEP, lecz mogą skutkować realizacją projektów związanych ze STEP.

³⁷ Niemcy, Włochy i Łotwa zgłosiły kolejne zaproszenia do składania wniosków na początku 2025 r.

W odniesieniu do **Badenii-Wirtembergii (Niemcy)** instytucja zarządzająca wybrała cztery projekty, w tym jeden dotyczący utworzenia infrastruktury mikroprodukcji i weryfikacji na potrzeby rozwoju „kompaktowych systemów kwantowych” (całkowity koszt 5 mln EUR, 3 mln EUR z EFRR). Klaster technologiczny do produkcji i weryfikacji systemów kwantowych jest tworzony w Instytucie Technologii Kwantowych Niemieckiej Agencji Kosmicznej. W ramach projektu opracowane zostaną kompaktowe systemy kwantowe do zastosowań kosmicznych. Celem jest przeniesienie systemów kwantowych z fazy badań i prac laboratoryjnych do zastosowań praktycznych, na przykład w postaci czujników na satelitach. Zob. wykaz wybranych operacji [tutaj](#).

Region Umbria (Włochy) ustanowił instrument finansowy mający na celu wspieranie MŚP w inwestowaniu w rozwój i produkcję technologii w dziedzinach technologii cyfrowych, głębokich technologii i biotechnologii oraz czystych i wydajnych technologii za pośrednictwem mieszanego mechanizmu wsparcia (pożyczka i późniejsza dotacja w formie umorzenia długu). Celem jest wspieranie MŚP, które mają utrudniony dostęp do kredytów, aby inwestować w innowacje technologiczne w wyżej wymienionych sektorach. Zob. wykaz wybranych operacji [tutaj](#).

2.4. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i Program InvestEU

Na dzień 31 grudnia 2024 r. **wdrażanie STEP w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) było ograniczone**. Żadne państwo członkowskie nie zmieniło swoich planów odbudowy i zwiększania odporności w celu dodania priorytetu dla STEP lub wsparcia projektu, któremu przyznano pieczęć STEP. Żadne państwo członkowskie nie skorzystało ze zwiększonej elastyczności, wprowadzonej art. 19 rozporządzenia w sprawie STEP³⁸, w celu przydzielenia środków RRF do subfunduszy InvestEU państw członkowskich na inwestycje powiązane ze STEP, co pozwoliłoby na uruchomienie finansowania wykraczające poza termin obowiązywania RRF wyznaczony na sierpień 2026 r.

Zgodnie z przewidywaniami wymóg, aby **państwa członkowskie podczas przeglądu swoich KPO traktowały priorytetowo projekty, którym przyznano pieczęć STEP nie został jeszcze wdrożony w 2024 r., ponieważ pierwsze** pieczęć STEP przyznano pod koniec 2024 r.

Aby ułatwić wdrażanie STEP, Komisja zapewniła państwom członkowskim dalsze wytyczne i wsparcie. W lipcu 2024 r. Komisja **zmieniła wytyczne dotyczące RRF**³⁹, aby wyjaśnić procedurę dokonywania zmian KPO w celu przydzielenia środków z RRF na cele STEP. **Komisja regularnie współpracowała z krajowymi punktami kontaktowymi ds. STEP i organami krajowymi** odpowiedzialnymi za KPO w celu rozpowszechniania informacji, w tym informacji dotyczących wykazu pieczęci STEP przyznanych w poszczególnych państwach.

³⁸ Art. 19 rozporządzenia w sprawie STEP zmienia rozporządzenia regulujące Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), umożliwiając państwom członkowskim przekierowanie do 6 % ich środków z RRF do subfunduszy InvestEU państw członkowskich na inwestycje powiązane ze STEP w celu wsparcia inwestycji finansowych w technologiach związane ze STEP – ponad istniejącą wcześniej możliwość przesunięcia 4 %, co oznacza, że całkowite potencjalne przesunięcie może wynieść do 10 %.

³⁹ [Zawiadomienie Komisji C/2024/4618, Wytyczne dotyczące planów odbudowy i zwiększania odporności](#).

3. NARZĘDZIE 3: Zwiększenie widoczności doskonałych projektów – pieczęć STEP

Wśród narzędzi wprowadzonych rozporządzeniem w sprawie STEP w celu wspierania rozwoju i wytwarzania technologii krytycznych znajduje się pieczęć STEP (pieczęć suwerenności), która jest znakiem jakości wprowadzonym na podstawie art. 4 rozporządzenia w sprawie STEP. Jest **przyznawana przez Komisję Europejską w celu wyróżnienia wysokiej jakości projektów** realizowanych na całym rynku wewnętrznym. Jest przyznawana po zakończeniu procedury wyboru w ramach następujących pięciu programów bezpośrednio zarządzanych przez Komisję i wspierających STEP: Europejski Fundusz Obronny, program „Horyzont Europa”, program „Cyfrowa Europa”, Fundusz Innowacyjny i Program UE dla zdrowia.

3.1. Kryteria kwalifikowalności

Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie STEP Komisja przyznaje pieczęć STEP każdemu projektowi spełniającemu dwa warunki:

- **Zgodność strategiczna:** bezpośrednio przyczynia się do realizacji celów STEP określonych w art. 2 rozporządzenia w sprawie STEP i doprecyzowanych w wytycznych dotyczących STEP⁴⁰.
- **Doskonałość:** spełnia minimalne wymagania jakościowe, w szczególności kryteria kwalifikowalności, wykluczenia i wyboru, określone w konkretnym zaproszeniu do składania wniosków, w ramach którego projekt jest oceniany.

W praktyce **służby Komisji opracowują specjalne zaproszenia do składania wniosków na rzecz realizacji celów STEP**. Projektom zgłoszonym w ramach specjalnych zaproszeń do składania wniosków, które według oceny służb Komisji spełniają wymagania jakościowe, zostanie przyznana pieczęć STEP. Projekt może zostać wyróżniony pieczęcią STEP, nawet jeżeli nie przyznano mu bezpośredniego finansowania ze względu na ograniczony budżet w ramach danego zaproszenia do składania wniosków.

Projekty zatwierdzone w ramach **ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI)** są poddawane szczegółowej ocenie Komisji. Chociaż przyznanie pieczęci STEP mogłoby ułatwić uzyskanie dostępu do finansowania dla tych projektów, np. z funduszy spójności, w rozporządzeniu w sprawie STEP nie przewidziano możliwości przyznawania pieczęci STEP projektom IPCEI.

Pieczęć STEP jest podobna do **pieczęci doskonałości** przyznawanej obecnie projektom ocenianym m.in. w ramach programów, takich jak „Horyzont Europa” i „Cyfrowa Europa”, które nie otrzymały finansowania ze względu na brak budżetu dostępnego w danym zaproszeniu do składania wniosków. Rozporządzenie

⁴⁰ Komunikat Komisji C/2024/3209, Wytyczne dotyczące niektórych przepisów rozporządzenia (UE) 2024/795 w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) z 2024 r., dostępny pod adresem <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj>.

w sprawie STEP przyznaje pieczęci STEP taki sam status jak pieczęci doskonałości, ułatwiając dostęp do środków w ramach polityki spójności (zob. poniżej).

W odróżnieniu od pieczęci doskonałości, **pieczęć STEP jest przyznawana także projektom finansowanym (częściowo lub całkowicie), co otwiera drogę do łączenia finansowania**. Pieczęć doskonałości dotyczy konkretnego zakresu działań UE w zakresie finansowania w ramach programu „Horyzont Europa”⁴¹.

3.2. Przyznanie pieczęci STEP

Procedura przyznawania pieczęci STEP została zaprojektowana w taki sposób, aby była prosta i przyjazna dla użytkownika. **Promotorzy projektów nie muszą składać odrębnego wniosku** – projekty zgłaszane w ramach zaproszeń do składania wniosków oznaczonych jako STEP w pięciu kwalifikujących się programach są automatycznie oceniane pod kątem pieczęci STEP. Pieczęć STEP jest przyznawana równocześnie z ogłoszeniem wyników danego zaproszenia do składania wniosków, a odbiorcy otrzymują certyfikat online i broszurę informacyjną przygotowaną przez Komisję Europejską.

Informacje o projektach, którym przyznano pieczęć STEP są publikowane na portalu STEP w specjalnym panelu⁴², zgodnie z rozporządzeniem finansowym⁴³. W przypadku zaproszeń do składania wniosków, w odniesieniu do których Komisja podjęła decyzję o wprowadzeniu ograniczeń niezbędnych dla ochrony bezpieczeństwa na mocy art. 136 rozporządzenia finansowego lub powiązanych artykułów w odpowiednich aktach programowych dotyczących strategicznych aktywów i interesów UE, mogą mieć zastosowanie dodatkowe warunki. W takich przypadkach może być wymagana ocena kontroli własności, ale przeprowadza się ją tylko wtedy, gdy projekt zostanie wybrany do finansowania. W przypadku projektów, którym przyznano pieczęć STEP w ramach zaproszeń do składania wniosków z ograniczeniami niezbędnymi dla ochrony bezpieczeństwa i które nie otrzymały finansowania, powiązane zachęty mogą być niedostępne do czasu przeprowadzenia oceny kontroli własności.

3.3. Korzyści wynikające z otrzymania pieczęci STEP

Pieczęć STEP została wprowadzona rozporządzeniem w sprawie STEP, aby **ułatwić dostęp do alternatywnego lub uzupełniającego finansowania z programów UE i od inwestorów prywatnych**, w tym

⁴¹ W przypadku pieczęci doskonałości zastosowanie mają wyłączenia przewidziane w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych (GBER), natomiast w przypadku pieczęci STEP zwolnienia te nie mają zastosowania.

⁴² Zob. https://strategic-technologies.europa.eu/investors_pl.

⁴³ Art. 125 rozporządzenia (UE) 2024/2509 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (tj. rozporządzenia finansowego) zobowiązuje Komisję do publikowania informacji na temat odbiorców środków finansowych finansowanych z budżetu UE. Dokument dostępny pod adresem: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509.

ze środków w ramach polityki spójności, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, funduszu modernizacyjnego oraz InvestEU⁴⁴.

Ostateczna decyzja w sprawie udzielenia dodatkowego wsparcia finansowego pozostaje w gestii organów odpowiedzialnych za zarządzanie środkami z budżetu UE w państwach członkowskich, takich jak organy nadzorujące środki w ramach polityki spójności i Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

W 2024 r. grupa zadaniowa Komisji ds. STEP dopilnowała, aby oznaczone projekty opublikowano na portalu STEP⁴⁵, a ich wykaz był regularnie aktualizowany i aktywnie udostępniany krajowym punktem kontaktowym ds. STEP. Ponadto grupa zadaniowa ds. STEP przekazała informacje na ten temat odpowiednim służbom Komisji wspierającym państwa członkowskie we wdrażaniu finansowania unijnego, w tym DG REGIO, DG ECFIN i SG-REFORM.

W pierwszym roku wdrażania STEP pojawiły się początkowe wyzwania dotyczące skuteczności pieczęci STEP jako narzędzia ułatwiającego finansowanie.

Na przykład **łączenie różnych źródeł finansowania może być skomplikowane ze względu na różne metody stosowane przez organy udzielające dotacji**. Chociażby Komisja często stosuje „uproszczone metody rozliczania kosztów” przy zwrocie kosztów projektów⁴⁶. Metody te polegają na zwracaniu kosztów projektu na podstawie szacunków lub osiągnięcia wcześniej określonych celów kamieni milowych projektu. Dostosowanie tych podejść do systemów zwrotu kosztów opartych na faktycznie poniesionych kosztach stanowi wyzwanie, w szczególności w zakresie zapewnienia zgodności z zakazem podwójnego finansowania⁴⁷, który zapobiega otrzymaniu ponad 100 % finansowania z budżetu UE na rzecz jakiegokolwiek pozycji kosztów.

Zostaną one dokładniej przeanalizowane w śródkresowym sprawozdaniu z oceny STEP, które ma zostać przedstawione w drugiej połowie 2025 r.

3.4. Stan realizacji

Pierwsze pieczęcie STEP przyznano w październiku 2024 r. – dopiero po zakończeniu procesu oceny pierwszych zaproszeń do składania wniosków dostosowanego na potrzeby STEP. **W 2024 r. przyznano łącznie 162 pieczęcie STEP** w ramach pięciu tematów zaproszenia do składania wniosków dotyczącego Funduszu Innowacyjnego na 2023 r., dwóch tematów zaproszenia do składania wniosków dotyczącego przestrzeni kosmicznej w filarze II programu „Horyzont Europa” oraz trzech tematów Programu UE dla

⁴⁴ Wśród ułatwień wprowadzonych rozporządzeniem w sprawie STEP znalazła się możliwość bezpośredniego finansowania projektów, którym przyznano pieczęć STEP przez instytucje zarządzające Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) bez konieczności ogłaszania nowego zaproszenia do składania wniosków, pod warunkiem że projekty te spełniają warunki danego programu. Podobnie rozporządzenie w sprawie STEP zawiera wymóg, aby państwa członkowskie podczas przeglądu swoich planów odbudowy i zwiększania odporności lub przydzielania inwestycji ze swojego udziału w funduszu modernizacyjnym traktowały priorytetowo projekty, którym przyznano pieczęć STEP oraz uwzględniały je w procedurach związanych z wyborem inwestycji przez EBI oraz w „kontrolach polityki” określonych w rozporządzeniu (UE) 2021/523 ustanawiającym Program InvestEU.

⁴⁵ Zob. https://strategic-technologies.europa.eu/investors_pl.

⁴⁶ Art. 125 rozporządzenia finansowego stanowi, że wkłady Unii w ramach zarządzania bezpośredniego, dzielonego lub pośredniego mogą przyjąć formę finansowania niepowiązanego z kosztami odpowiednich operacji opartych na: (i) spełnieniu warunków określonych w przepisach sektorowych lub decyzjach Komisji; albo (ii) osiągnięciu rezultatów mierzonych przez odniesienie do uprzednio określonych celów pośrednich lub za pomocą wskaźników wykonania.

⁴⁷ Art. 194 rozporządzenia finansowego, choć dopuszcza finansowanie wspólne z oddzielnymi liniami budżetowymi, stanowi, że „[w] żadnych okolicznościach te same koszty nie mogą być dwukrotnie finansowane z budżetu.”

zdrowia. Pieczęcie STEP w ramach Funduszu Innowacyjnego przyznano projektom w dziedzinie czystych i zasobooszczędnych technologii, natomiast pieczęcie przyznane w ramach programu „Horyzont Europa” i Programu UE dla zdrowia mają znaczenie odpowiednio dla sektorów technologii cyfrowych i biotechnologii.

TABELA 4: Podsumowanie pieczęci STEP przyznanych w 2024 r. w ramach zaproszeń do składania wniosków dotyczących STEP

Nazwa zaproszenia do składania wniosków	Nazwa tematu zaproszenia do składania wniosków	Pieczęcie
InnovFund-2023-NZT	Duża skala	80
	Średnia skala	16
	Mała skala	8
	Projekty pilotażowe	20
	Projekty w zakresie produkcji czystych technologii	25
	Ogółem	149

Nazwa zaproszenia do składania wniosków	Nazwa tematu zaproszenia do składania wniosków	Pieczęcie
HORIZON-CL4-2024-SPACE-01	Badanie fazy B i dojrzałość technologii w zakresie kosmicznej grawimetrii kwantowej	0
	Technologie kosmiczne na rzecz europejskiej niezależności i konkurencyjności	6
	Ogółem	6

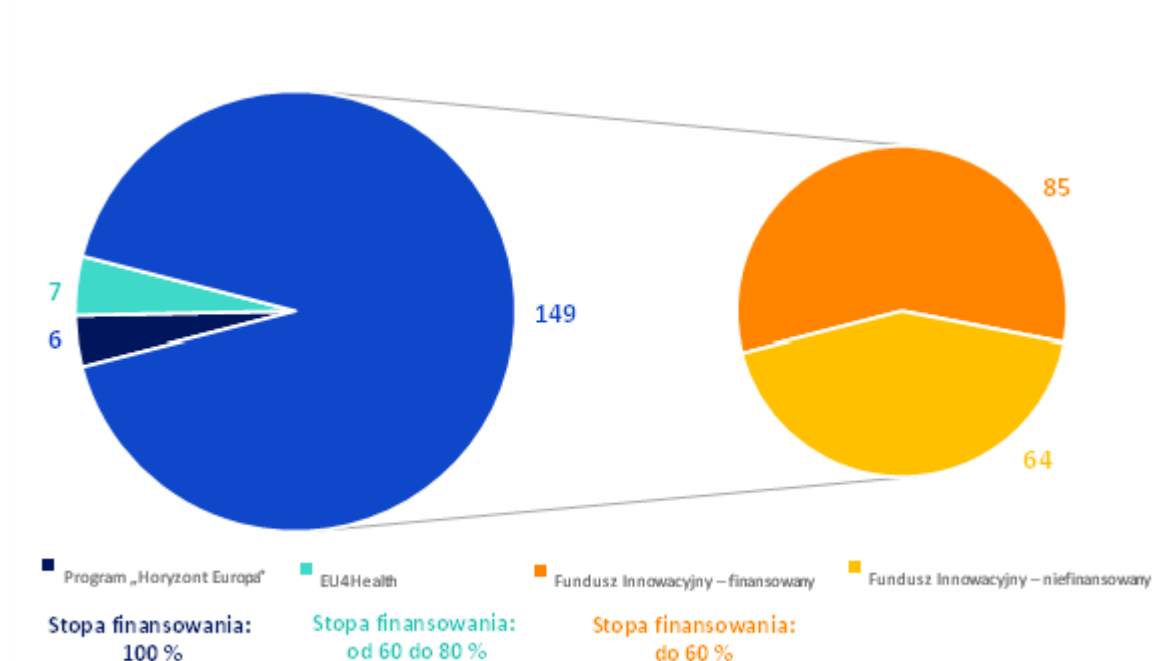
Nazwa zaproszenia do składania wniosków	Nazwa tematu zaproszenia do składania wniosków	Pieczęcie
EU4H-2024-PJ-01	Europejskie Centrum Rozwoju Szczepionek (EVH)	1
	Zaproszenie do składania wniosków w celu wsparcia rozwoju nowych leków przeciwwirusowych	1
	Zaproszenie do składania wniosków w celu wsparcia innowacyjnych technologii produkcyjnych i procesów produkcji leków w Unii	5
	Ogółem	7

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

Spośród 162 projektów, którym przyznano pieczęć STEP, 98 projektów zostało wstępnie wybranych do otrzymania dotacji na podstawie zaproszenia do składania wniosków, w ramach którego zostały ocenione.

Przedstawicieli wszystkich projektów, którym przyznano pieczęć STEP w ramach programu „Horyzont Europa” i Programu UE dla zdrowia oraz 85 projektów, którym przyznano pieczęć STEP w ramach Funduszu Innowacyjnego zaproszono do udziału w przygotowaniu stosownych umów o udzielenie dotacji. W większości przypadków przyznane dotacje pokryją część kwalifikowalnych kosztów projektów (np. maksymalnie 60 % luki w finansowaniu Funduszu Innowacyjnego), co pozostawia możliwość uzyskania dodatkowego finansowania. Pozostałe 64 projekty ocenione pozytywnie w ramach Funduszu Innowacyjnego nie otrzymały dotacji ze względu na ograniczenia budżetowe, ale przyznano im pieczęci STEP ze względu na ich duży potencjał i wartość techniczną.

RYSUNEK 14: Podział liczby projektów, którym przyznano pieczęć STEP według statusu finansowania i programu przyznawania finansowania.

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

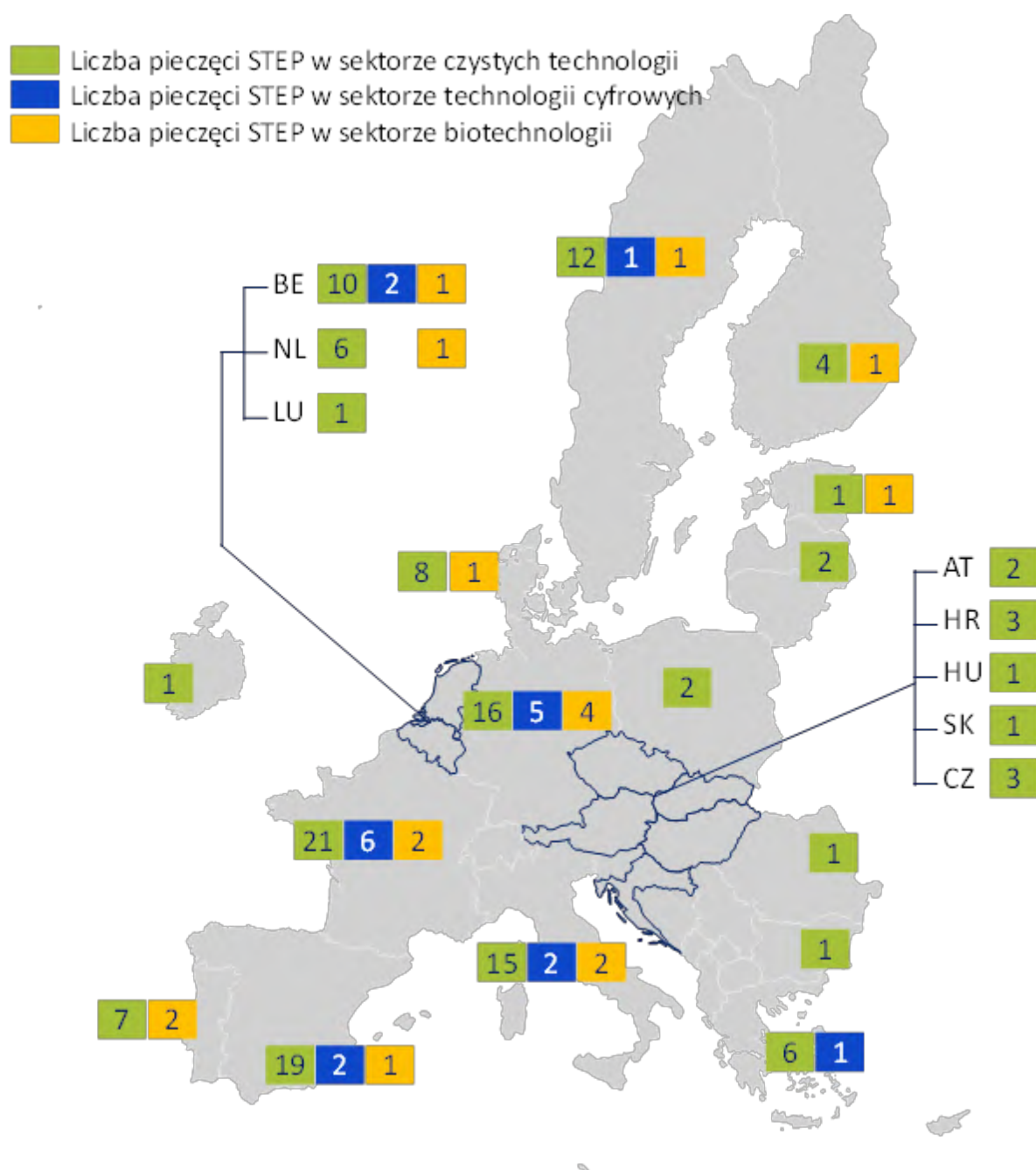
W odniesieniu do tematów zaproszeń do składania wniosków, w ramach których oceniano projekty, większość z tych, na które przyznano finansowanie, była zgodna z celem STEP obejmującym wspieranie rozwoju lub produkcji technologii krytycznych w całej Unii lub ochrona i wzmocnienie ich odpowiednich łańcuchów wartości.

W 2024 r. żadne z projektów, którym przyznano pieczęć STEP nie dotyczyły konkretnie niedoborów siły roboczej i umiejętności w sektorach objętych STEP.

Pod względem rozmieszczenia geograficznego największa liczba projektów, którym przyznano pieczęć STEP, była zlokalizowana⁴⁸ we Francji (29 pieczęci), w Niemczech (25 pieczęci), w Hiszpanii (22 pieczęcie), we Włoszech (19 pieczęci) i w Szwecji (14 pieczęci).

⁴⁸ Za państwo członkowskie, które otrzymało pieczęć STEP, uznaje się takie, na którego terytorium zlokalizowany jest – w pełni lub częściowo – co najmniej jeden projekt, któremu przyznano pieczęć STEP, także w przypadku projektów realizowanych w wielu lokalizacjach.

RYSUNEK 15: Rozmieszczenie geograficzne pieczęci STEP przyznanych w 2024 r.⁴⁹

Źródło: sprawozdania składane przez służby Komisji Europejskiej.

W ujęciu **regionalnym**, regionami UE, które otrzymały największą liczbę pieczęci STEP były Cataluńa (Hiszpania) i Lombardia (Włochy) – po pięć pieczęci STEP w sektorze czystych technologii, Île-de-France (Francja) – cztery pieczęcie STEP w sektorze technologii cyfrowych i dwie w sektorze biotechnologii oraz Oberbayern (Niemcy) – dwie pieczęcie STEP w sektorze technologii cyfrowych i dwie w sektorze biotechnologii.

⁴⁹ Pieczęcie STEP przyznane konsorcjom z udziałem wielu beneficjentów są uwzględniane w statystykach każdego państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma co najmniej jeden podmiot uczestniczący w projekcie.

4. NARZĘDZIE 4: Ułatwianie dostępu do finansowania za pośrednictwem portalu STEP

4.1. Portal STEP: punkt kompleksowej obsługi dla wnioskodawców projektów, organów publicznych i inwestorów

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia w sprawie STEP pierwsza wersja portalu STEP (portal suwerenności) została **publicznie udostępniona 29 kwietnia 2024 r., czyli mniej niż dwa miesiące po wejściu w życie rozporządzenia**. W tej wersji skupiono się na pięciu programach UE objętych zakresem STEP, którymi Komisja zarządza bezpośrednio, oraz zamieszczono:

- informacje na temat obecnych i zbliżających się zaproszeń do składania wniosków przyczyniających się do osiągnięcia celów STEP;
- wykaz technologii objętych zakresem STEP;
- zwięzłe informacje na temat STEP i programów leżących u jej podstaw;
- możliwość przysyłania informacji zwrotnych i pytań oraz zasubskrybowania biuletynu dotyczącego STEP;
- powiązania z istniejącymi zasobami (np. usługami doradczymi, kluczowymi inicjatywami Komisji wspierającymi cele STEP itp.).

W odpowiedzi na informacje zwrotne od użytkowników we wrześniu 2024 r. **udostępniono unowocześnioną wersję portalu STEP**. Ta zaktualizowana wersja wprowadziła:

- **strukturę zorientowaną na użytkownika** dostosowującą treści do specyficznych potrzeb kluczowych grup odbiorców: promotorów projektów, instytucji zarządzających budżetem UE w państwach członkowskich oraz inwestorów prywatnych. Dla każdej grupy utworzono specjalne sekcje zapewniające łatwiejszy dostęp do odpowiednich informacji;
- udoskonalone materiały wizualne i infografiki, poprawiające układ graficzny portalu i wzmacniające jego **identyfikację wizualną**;
- **panel „Uzyskaj finansowanie”**, w którym wymieniono wszystkie zaproszenia do składania wniosków związane ze STEP, korzystający z bazy danych portalu „Środki unijne i przetargi” oraz przekierowujący promotorów projektów do tego portalu w celu umożliwienia faktycznego składania wniosków w ramach konkretnych zaproszeń;
- interaktywna mapa **[krajowych punktów kontaktowych ds. STEP](#)**;
- **[panel pieczęci STEP](#)**, zawierający szczegółowe informacje na temat projektów, którym przyznano pieczęć STEP w całej UE;
- mapę przedstawiającą państwa członkowskie lub regiony, które uwolniły możliwości finansowania **STEP w ramach swoich programów polityki spójności**.

W ciągu 8 miesięcy od uruchomienia **portal STEP** stał się atrakcyjną i przystępną platformą dla wszystkich zainteresowanych stron. Portal STEP został stworzony jako **punkt kompleksowej obsługi**, który ma prezentować wszystkie możliwości dostępne w ramach finansowania unijnego dla sektorów strategicznych

w ramach STEP i który nie powiela systemu składania wniosków, tylko korzysta z istniejącej infrastruktury portalu „Środki unijne i przetargi”.

4.2. STEP jako pilotażowy pojedynczy punkt dostępu do finansowania unijnego

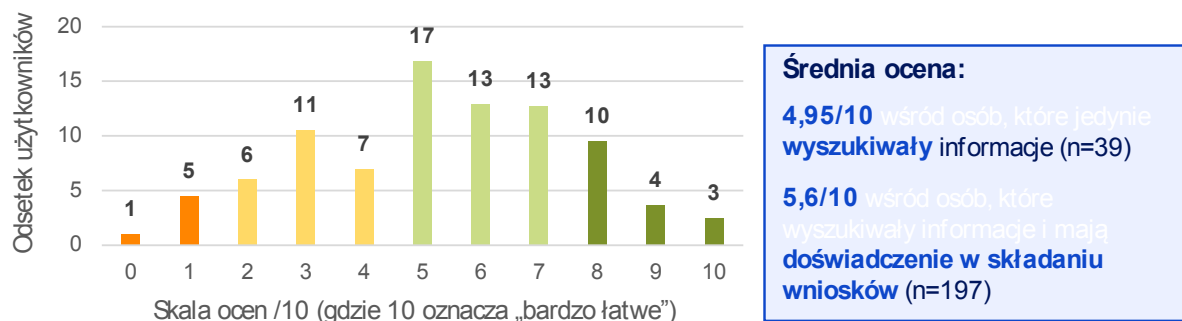
Jednym z celów portalu STEP określonym w rozporządzeniu w sprawie STEP była ocena wykonalności udzielania informacji na temat programów unijnych na jednym portalu unijnym, w celu przybliżenia możliwości finansowania unijnego potencjalnym beneficjentom i zwiększenia jego przejrzystości wobec obywateli Unii.

Kierując się podejściem ukierunkowanym na użytkownika, grupa zadaniowa ds. STEP przeprowadziła **ogólnounijne badanie dotyczące dostępu do finansowania unijnego**, które trwało od połowy września do końca października 2024 r., w ramach którego zebrano prawie 500 odpowiedzi ze wszystkich 27 państw członkowskich. Równolegle przeprowadzono **30 wywiadów dwustronnych** z częścią przedstawicieli potencjalnych beneficjentów, stowarzyszeń branżowych, krajowych punktów kontaktowych (ds. STEP i innych programów UE, takich jak program „Horyzont Europa”) oraz firm świadczących usługi doradcze.

Najważniejsze wnioski z badania:

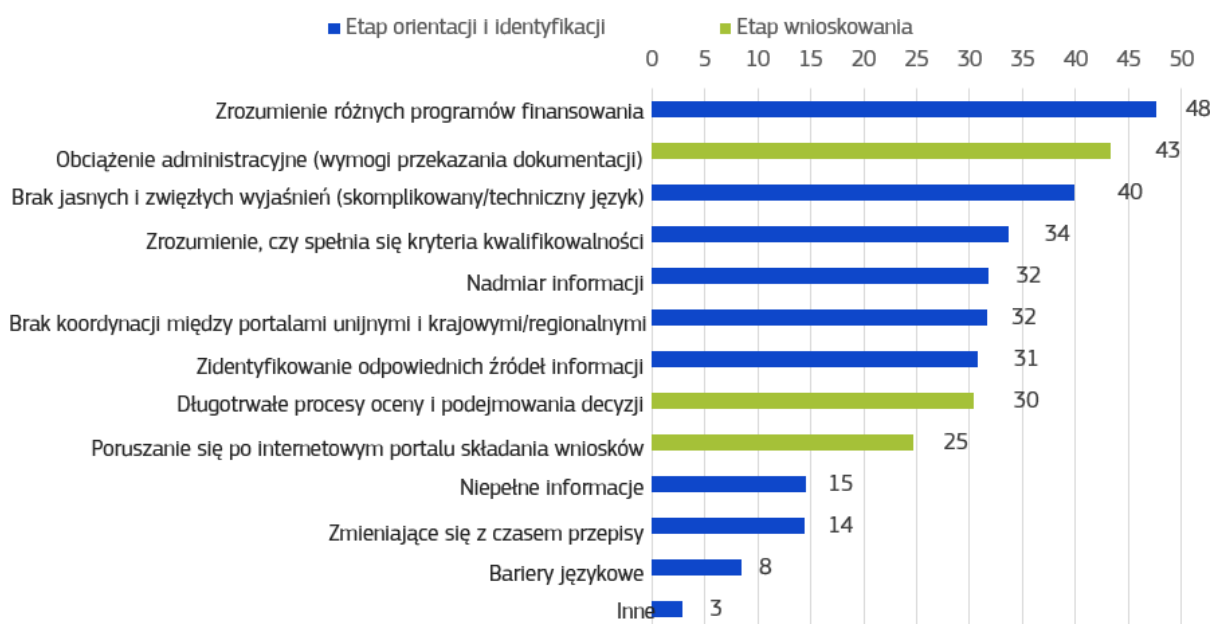
- Wnioskodawcy napotykają trudności ze znalezieniem informacji na temat finansowania unijnego.

RYSUNEK 16: Czy łatwo jest znaleźć informacje na temat finansowania unijnego?

Źródło: Ogólnounijne badanie dotyczące dostępu do finansowania unijnego przeprowadzone od połowy września do końca października 2024 r.

RYSUNEK 17: Trudności związane z poszukiwaniem informacji o finansowaniu (% użytkowników)

Źródło: Ogólnounijne badanie dotyczące dostępu do finansowania unijnego przeprowadzone od połowy września do końca października 2024 r.

- Zarówno nowi, jak i doświadczeni użytkownicy oceniają łatwość znalezienia informacji na temat finansowania unijnego jedynie na 5/10, co świadczy o tym, że **użytkownicy mają trudności w dostępie do informacji** niezależnie od swojego poziomu doświadczenia.
- Większość respondentów wskazała, że trudności występują głównie na etapie orientacji i identyfikacji w zakresie możliwości finansowania, co potwierdza, że obecny system informowania o możliwościach finansowania unijnego jest **zbyt nieczytelny i ciężko się w nim poruszać** („Muszę bardzo często przeszukiwać informacje w poszukiwaniu nowości [brak przydatnych powiadomień]”, „Gubię się w ogólnych terminach [uruchomienie, zamknięcie, ostateczny termin]”, „Trudno zrozumieć, jaka jest kwota dostępnych środków [i co stanowi koszty kwalifikowalne]”).
- W związku z tym **użytkownicy muszą w dużym stopniu polegać na wsparciu zewnętrznym**: szukają przede wszystkim bezpłatnych zasobów, takich jak wydarzenia i seminaria internetowe, ale aż 33 % użytkowników musi korzystać z płatnych usług doradców lub konsultantów. Identyfikacja możliwości finansowania unijnego wiąże się zatem z kosztami dla zainteresowanych stron jeszcze przed rozpoczęciem procesu składania wniosków.
- Zainteresowane strony potrzebują jasnego i łatwego w obsłudze **portal z informacjami na temat finansowania unijnego**.
- **Oficjalne kanały** pozostają głównym źródłem informacji. W związku z tym zainteresowane strony mają wysokie oczekiwania co do portalu gromadzącego informacje o wszystkich możliwościach finansowania z budżetu UE, który powinien być przejrzysty, łatwy w nawigacji i zrozumiały.
- Do pozyskiwania dodatkowych informacji i aktualizacji wykorzystywane są w dużym stopniu **nieoficjalne źródła**, takie jak wydarzenia i sieci zawodowe.

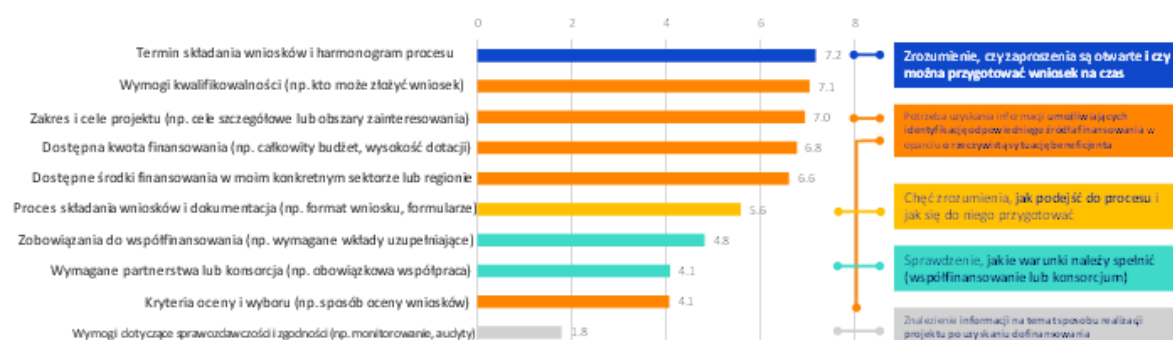
Punkt kompleksowej obsługi: wybiegające w przyszłość oczekiwania użytkowników

W 2024 r. grupa zadaniowa ds. STEP dążyła do zapewnienia funkcjonowania portalu STEP w sposób, który ułatwiłby korzystanie z niego wnioskodawcom projektów, a tym samym umożliwiłby dostęp do finansowania unijnego większej liczbie naukowców i przedsiębiorstw – realizując cel określony w art. 6 rozporządzenia w sprawie STEP w odniesieniu do uproszczenia i zapewnienia przejrzystości. Pozytywne doświadczenia **związane z portalem STEP zostały potwierdzone**: 1/3 respondentów znała już inicjatywę STEP (co świadczy o dużym zasięgu w krótkim czasie od uruchomienia portalu), a niemal 90 % użytkowników znalazło tam potrzebne informacje.

3 na 4 respondentów uznało za cenny **punkt kompleksowej obsługi łączący możliwości finansowania unijnego i krajowego**.

Użytkownicy podkreślali, **jakiego rodzaju informacje są dla nich niezbędne**: do najważniejszych trzech należą termin i harmonogram zaproszenia do składania wniosków, wymogi kwalifikowalności i zakres, a także rodzaj i wysokość dostępnego finansowania.

RYСУNEK 18: Jakie informacje są najważniejsze do zidentyfikowania?

Źródło: Ogólnounijne badanie dotyczące dostępu do finansowania unijnego przeprowadzone od połowy września do końca października 2024 r.

Utworzenie symulatora zapewniającego MŚP wytyczne na temat możliwości finansowania unijnego

Aby spełnić wymóg określony w art. 8 rozporządzenia w sprawie STEP dotyczący wykonalności utworzenia symulatora, grupa zadaniowa ds. STEP już w 2024 r. rozpoczęła prace nad **potencjalnym projektem STEP dotyczącym chatbotów z wykorzystaniem sztucznej inteligencji (AI)**. Takie narzędzie miałoby wspierać wnioskodawców w lepszym identyfikowaniu dostępnych dla nich możliwości finansowania w oparciu o zgłoszone potrzeby (np. informacje podane przez użytkownika lub opis projektu). To nowe podejście zrewolucjonizowałoby istniejący system finansowania UE, obecnie działający **w oparciu o składanie ofert**, co wymaga od wnioskodawców przeglądania szerokiej gamy programów w celu znalezienia odpowiednich możliwości finansowania.

Opierając się na potrzebach użytkowników wyrażonych w ankiecie, grupa zadaniowa ds. STEP uzyskała jaśniejszy obraz tego, w jaki sposób sztuczna inteligencja mogłaby pomóc w identyfikacji możliwości finansowania unijnego:

- użytkownicy oczekują, że sztuczna inteligencja zapewni **jasne informacje i wsparcie** w procesie identyfikacji możliwości finansowania ze środków unijnych;
- większość użytkowników **uważa sztuczną inteligencję za pomocną** w dopasowaniu najbardziej odpowiednich możliwości finansowania do projektu;

- użytkownicy **nie wyrazili zainteresowania wykorzystywaniem sztucznej inteligencji do nawiązywania kontaktów** (poszukiwania partnerów do realizacji projektów dla wielu beneficjentów);
- za najważniejsze cechy asystenta SI użytkownicy uznają **wiarygodność i poprawność przekazywanych informacji**;
- **wsparcie wielojęzyczne** jest postrzegane przez użytkowników z państw członkowskich Europy Wschodniej jako „mile widziane”, ale nie jest niezbędne w porównaniu z oczekiwaniami wymienionymi powyżej.

5. Wkład w realizację długoterminowych celów w zakresie konkurencyjności

Dzięki ukierunkowaniu inwestycji na technologie cyfrowe i innowacje w ramach głębokich technologii, czyste i zasobooszczędne technologie oraz biotechnologie, **STEP wzmacnia konkurencyjność Europy poprzez zwiększenie odporności przemysłowej i zdolności innowacyjnych**. W przeciwieństwie do samodzielnych funduszy, STEP działa poprzez integrację i koordynację istniejących instrumentów finansowych UE – łącząc fundusze zarządzane bezpośrednio przez Komisję z funduszami zarządzanymi przez państwa członkowskie – zapewniając skuteczniejsze ukierunkowanie inwestycji publicznych na kluczowe priorytety przemysłowe i technologiczne.

Platforma STEP jest ściśle zgodna z **kompasem konkurencyjności**⁵⁰ – długoterminowymi ramami UE na rzecz odporności gospodarczej i siły przemysłowej. Jednym z kluczowych priorytetów **rocznego sprawozdania dotyczącego jednolitego rynku i konkurencyjności za 2025 r.**⁵¹ jest zwiększenie skali inwestycji strategicznych w badania naukowe i innowacje (B+I) oraz poprawa dostępu do finansowania dla szybko rozwijających się przedsiębiorstw – cele te wspiera STEP poprzez przyznawanie pieczęci STEP, portal STEP oraz dostosowanie finansowania w wysokości ponad 10 mld EUR w 2024 r.

Dzięki zintegrowaniu finansowania w ramach zarządzania bezpośredniego i dzielonego **STEP łączy schematy finansowania**, zapewniając bardziej strategiczne i ukierunkowane na skutki podejście do inwestycji UE w sektorach o dużym wpływie. STEP ma na celu zapewnienie, aby unijne mechanizmy finansowania lepiej wspierały przyspieszony rozwój technologii i długoterminową konkurencyjność przemysłu.

W pierwszym roku funkcjonowania platforma STEP **umożliwiła lepszy dostęp do finansowania, wsparcie dla pionierskich technologii i bardziej strategiczną alokację zasobów UE**. Dalsze działania, koordynacja i ukierunkowane inwestycje będą miały kluczowe znaczenie dla zwiększenia skali europejskich innowacji, zabezpieczenia łańcuchów dostaw i zachowania globalnej konkurencyjności.

⁵⁰ Komunikat Komisji COM(2025) 30, Kompas konkurencyjności dla UE, dostępny pod adresem: https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness_pl.

⁵¹ Komunikat Komisji COM(2025) 26, Roczne sprawozdanie dotyczące jednolitego rynku i konkurencyjności za 2025 r., dostępny pod adresem: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/2025-annual-single-market-and-competitiveness-report_pl.

6. Podsumowanie

W 2024 r., czyli pierwszym roku funkcjonowania, **platforma STEP dowiodła swojej wartości jako katalizator inwestycji strategicznych**, ukierunkowując ponad 10 mld EUR na technologie krytyczne. Poprzez koordynację działań ukierunkowanych na te same cele w 11 programach UE i państwach członkowskich, platforma STEP zwiększyła synergie między źródłami finansowania, poprawiła dostęp do finansowania wysokiej jakości projektów oraz wzmocniła długoterminową konkurencyjność i suwerenność technologiczną Europy.

Wdrożenie STEP wymagało **szeroko zakrojonych wysiłków koordynacyjnych** ze względu na stopień niejednorodności programów leżących u jej podstaw oraz wyzwania związane z **tworzeniem synergii** między nimi – kwestia ta została dokładniej zbadana w śródkresowym sprawozdaniu z oceny STEP.

W perspektywie 2025 r. nacisk będzie kładziony na pogłębienie wpływu STEP poprzez:

- **rozszerzenie zakresu STEP o technologie obronne** w charakterze czwartego sektora technologicznego w ramach małego pakietu zbiorczego dotyczącego obronności zaproponowanego przez Komisję w kwietniu 2025 r.⁵²;
- **zwiększenie skali możliwości finansowania** poprzez rozszerzenie zaproszeń do składania wniosków dostosowanych na potrzeby STEP w ramach programu „Horyzont Europa”, Funduszu Innowacyjnego i Europejskiego Funduszu Obronnego, co zapewni stały napływ inwestycji w sektorach strategicznych;
- **zachęcanie państw członkowskich do większego udziału** w polityce spójności oraz w Instrumencie na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) w celu uruchomienia dodatkowych zasobów na projekty dotyczące STEP;
- **zwiększenie roli pieczęci STEP w odblokowaniu alternatywnych i uzupełniających źródeł finansowania**, przy zapewnieniu, aby zarówno finansowane, jak i niefinansowane projekty mogły przyciągać inwestycje;
- **wzmocnienie portalu STEP dzięki integracji narzędzi opartych na sztucznej inteligencji**, aby zwiększyć dostępność finansowania unijnego dla przedsiębiorstw, naukowców i promotorów projektów.

Ponadto **platforma STEP będzie nadal rozwijana jako instrument polityki przemysłowej UE**. Dzięki utrzymaniu ścisłej koordynacji między programami UE, państwami członkowskimi i inwestorami prywatnymi, STEP pozostanie jednym z długoterminowych czynników będących siłą napędową konkurencyjności Europy.

⁵² Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1153, (UE) 2023/1525 i (UE) 2024/795 w odniesieniu do tworzenia zachęt do inwestycji związanych z obronnością w budżecie UE w celu wdrożenia planu ReArm Europe z 22 kwietnia 2025 r., dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0188&qid=1745326390551>.